

Mintys apie karą

Praloštas dar jo nepradėjus?

Vytautas Meškauskas

Pereitą savaitgalį prezidentas Bush išakė į Persijos įlanką perkelti dar 200,000 karių. Tokiu būdu ten, dar prieš šių metų pabaigą, turėtų būti per 450,000 karių ir jūreivių. Pats didžiausias šiuo metu JAV karinių pajėgų sutelkimas!

Tai įspėjimas Irako Sadamui Husseinui, kad jis pasiskubintų išeiti iš Kuwaito, ko reikalauja ši kartą vieninga JT Saugumo Taryba. Toji Irakui uždėjo ūkines sankcijas, bet – kaip ir JAV, – nepaskelbė ko griebsis, jei sankcijos nepadėtų. Dabartinis kariuomenės sutelkimas turėtų aiškiau už žodžius parodyti JAV pasiryžimą, jei reiktų, net jėga praveisti savo valią.

Karą paskelbti gali tik Kongresas. Prezidentas tačiau gali pradėti karinius veiksmus ir be Kongreso leidimo, jei to reikalauja krašto gyvybiniai interesai ar pavojus JAV piliečių gyvybėms. Taip buvo bombarduota Libija, padaryta tvarka Grenadoje ir Panamoje.

Sunku prileisti, kad dabartinėje situacijoje Saddam bandytų išprovokuoti JAV puolimą, kas jį palieka, kaip jau anksčiau minėjome, nei pakarto nei paleistų padėtyje.

Norint visai teisėtai pradėti karo veiksmus, reiktų gauti JT Saugumo Tarybos pritarimą. Faktinai jis nebūtina reikalingas, nes JT statuto 51 str. leidžia užpultom valstybėms gintis ir prašyti kitų valstybių pagalbos, kurią jos turi teisę suteikti. Žinoma, toks vienašališkas ėjimas galėtų suardyti koaliciją prieš Saddamą, kas nebūtų pageidautina, juo labiau, kad JAV savo puolimą turėtų pradėti ne iš savo, bet Saudi Arabijos teritorijos. Ieškodamas, kad ir neformalaus kitų valstybių, ypač JT Saugumo Tarybos narių pritarimo, Valstybės Sekretorius Bakeris pereitą savaitgalį apvažinėjo eilę sostinių.

Svarbiausia tačiau gauti Kongreso pritarimą. JAV santvarkoje tai nelengva, ypač dabar, kai prezidentas yra vienos partijos, o Kongreso dauguma yra kitos partijos. Kol kas Kongreso dauguma prezidento žygiams pritarė, nors nebalsa-

vo. Jo atstovai administracijai tačiau nenori duoti jokių įgaliojimų ateičiai, aiškindami, kad tai būtų hipotetinis aktas. Jie nori veikti tik visai konkrečiais atvejais. Jei pirmieji veiksmai būtų sėkmingi, prezidento prestižas pakiltų – Kongresas neprieštarautų. Jei tačiau karo žygiai pareikalautų daug nuostolių, kariai grįžtų lavonų maišuose, krašte kiltų nepasitenkinimas. Todėl beveik visuotinai patariama prezidentui nesiskubinti. Blokada neleidžia Irakui išvežti savo naftos, kas sudaro jam apie 100 milijonų dolerių nuostolį kasdieną. O jei jau reiktų būtinai pulti, pirmiausia reiktų gauti kokia nors forma Kongreso pritarimą.

Kongreso nuotaikos siejasi su viso krašto pažiurom. Jei prezidentas populiarus, neapsimoka jam prieštarauti. Kaip sakėme, jo pastangoms sudaryti prieš Iraką koaliciją tauta pritarė, abejonės kelia vadovavimo kaina. Norint pulti, reikia aukoti savo karius. Politikai ir žinių bei pažiūrų skleidėjai nori žinoti, kokią naudą atneš laimėjimas ir Kuveito atstatymas. Girdisi abejonų, kam mirti už naftos kompanijų pelną?

Kaip parodė ką tik praėję rinkimai, kol kas rinkėjai nedaug sau kvaršino galvas dėl padėties Persijos įlankoje. Iš viso balsavo tik 36% visų galinčių balsuoti!

Tradiciniai per rinkimus, kuriuose nėra renkamas

(Nukelta į 2 psl.)

LB suruoštame seminare "Darbas Lietuvai", Washington, su Lietuvos atstovu St. Lozoraičiu: iš kairės. V. Lenkauskaitė, St. Lozoraitis, T. Kalvaitienė ir Dirvos bendradarbis E. Klimas.

Nauja Lietuvos laisvės forumo pradžia?

Seminaras 'Darbas Lietuvai' rugsėjo 28-30 d. Washington

Edvardas Klimas

Vėlyvą ketvirtadienio vakarą, nors iki forumo atidarymo dar buvo likę daug valandų, susirinkusi dalyvių grupė jau buvo išitraukusi į gyvas diskusijas, nagrinėjant ateities strategijos planus ir praeityje padarytas klaidas. Vykusiai suorganizuotas ir JAV LB atstovės Reginos Narušienės pirmininkaujamas forumas sutraukė įvairių lietuviškų organizacijų atstovus ir veikėjus net iš tokių tolimų vietovių kaip iš Kalifornijos ir Kanados, pavykus sudominti virš 120 dalyvių, kurie yra žymiai jaunesni, santūresni ir labiau linkę stra-

tegiškai galvoti už ankstyvesnes grupes. Nors tai nebuvo pati išmintingiausia ir geriausia visos išeivijos lietuvių grupė, bet ji buvo REALISTIŠKAI nusiteikusi ir pasirodė, reikalui esant, užpildyti vadovavimo spragą. Grupė gerai susipažinusi su ligšiolinėmis mūsų organizacijų negerovėmis ir atrodo pasirodė vieningai su tomis negerovėmis kovoti.

Nors dauguma forumo dalyvių laisvai kalba ir rašo lietuviškai, jie vistiek pripažįsta, kad tikroji išeivijos jėga glūdi viename milijone lietuvių kilmės amerikiečių, kurių dalis jau nebevartoja lietuvių kalbos. To išdavoje dalyvavo ir kelių reikšmingų organizacijų veikėjai.

Nežiūrint valdžios aparato uždarymo gresmės, sąryšyje su biudžeto krize, penktadienio rytą pusryčių Kapitolyje metu forumas sekmingai pradėjo savo darbotvarkę. Eilė aukštų pareigūnų, jų tarpe senatorius Dixon ir kongreso atstovai Durbin, Cox, Lukens ir Guarini, bei kitų senatorių atstovai prisistatė norėdami pareikšti Lietuvos Respublikai plačią abipartinę paramą, kuri egzistuojanti ir kongrese, ir senate. Keli jų pareiškė, kad labai svarbu savo rinktus atstovus pakar-

totinai tuo reikalu kontaktuoti ir tęsti laiško rašymo kampaniją. Vaiva Vebraitė-Gust kongreso atstovams Durbin ir Cox įteikė penkių pėdų aukščio įrištų tomų kūgi su 165 tūkstančių amerikiečių parašų, reikalaujančių remti Lietuvos Respublikos reiklą.

Rytinės forumo diskusijos įkaito, klausantis Paule Goble, Valstybės Departamento specialaus asistento sovietinės kilmės tautybių reikalams, gan optimistiško pranešimo. Respublikų partijos komiteto narys ir Busho delegatas pasinaudojo proga pareikšti savo nusivylimą vyriausybe, kad ji neremianti Lietuvos reikalo. Konferencijų kambarys sudrebėjo nuo audringo plojimo p. Goble net du kartus kalbėjo apie Lietuvos politiškai nepriklausomą ateitį. Viename savo pranešime jis tvirtino, kad jau pamažu pradėjęs skverbtis Lietuvos "de facto" pripažinimas nuo tos dienos, kai prezidentas sutiko priimti Lietuvos premjerę Prunskienę.

Penktadienio popietės metu, nežiūrint Kapitolyje vykstančių biudžeto diskusijų, eilė senatorių ir kongreso atstovų rado laiko susitikti su savo balsuotojais ir su jais pasikalbėti Lietuvos klausimu.

(Nukelta į 4 psl.)

JAV senatorius John Glenn (D-Ohio), su jį Washington aplankiusiomis clevelandietėmis Vilija Klimiene ir Terese Kalvaitiene.

Sunkios derybos su sovietais. - A. Čekuolis: 'Prie kerčios ir vėl iš pradžių'. - Jie nuduoda nieko negirdėję apie nepriklausomybę. - Tikimasi JAV pagalbos.

"Nikolajus Ryžkovas ir jo vadovaujama delegacija spalio 20 d. konsultaciniai susitikime su mūsų delegacija elgėsi tarsi jokių derybų ir susitarimų prieš tai nebūtų buvę, tarsi jie

nieko nežinotų nei apie kovo 11-tąją ir tvirtą Lietuvos piliečių valią, nei apie pasaulio opinią, nei apie badą daugelyje Rusijos vietų, nei apie revoliucinius poslinkius Ukrainoje. Iš viso elgėsi ir kalbėjo tarsi kalendorius rodytų 1982-tuosius..." - skundžiasi GIMTOJO KRAŠTO redaktorius Algimantas Čekuolis.

Smulkiau praneša RESPUBLIKOS apžvalgininkė Rūta Grinevičiūtė iš Maskvos, pasikalbėjusi su K. Prunskiene. Lietuvos delegacija reikalauja derybas pradėti su pasirašymu protokolo, kuris aiškiai konstatuoja, kas su kuo derasi, bet mūsų varijantą Maskva atmetė, nepasiūlydama savojo.

Dėl to sutarti buvo pavesta darbo grupei Lietuvos ir SSSR min. pirm. pavaduotojams Ozolui ir Dugužėjevui vadovaujant. SSSR primygtinai reikalauja, kad pačios derybos prasidėtų lapkričio 21 d., kada Paryžiuje prasidės Helsinkio Baigiamojo Akto vykdymo priežiūros konferencija, kuri greičiausiai pasibaigs prezidentų Busho ir Gorbačiovo susitikimu.

LIETUVOS RYTO apžvalgininkas Č. Išskauskas konstatavo, kad kai Lietuvos delegacijos pirmininkas V. Landsbergis tepasakė, kad dialoge su Maskva stumiamasi į priekį, Ryžkovas per SSSR televiziją barėsi iš peties:

"Jis perspėjo, kad Lietuva nemėgintų išeiti iš SSSR, nes tada ji prapuls. Savo sienos, muitinės, karinė tarnyba, pinigai ir t.t., anot jo, galutinai sužlugdys Lietuvą. Sovietinis premjeras, kuriam galvos linkčiojimu pritarė tarybinės delegacijos darbo grupės vadovas (Dugužėjevas), stengėsi įrodyti, kad Lietuvos parlamentas turi suformuoti kitokios delegacijos sudėtį. Būtinai į ją įtraukti tautinių mažumų atstovus."

Kaip praneša spalio 25 d. RESPUBLIKA, Lietuvos partijų ir judėjimų 'Apskritasis stalas' pritarė telegramos tekstui, kurią visi lietuviai turėtų siųsti prezidentui Bushui į Baltuosius Rūmus. Ji skamba:

"Dear Sir: We call on You not to begin the Paris conference without an official participation of representatives from Lithuania, Latvia, Estonia. In God we trust."

Siūloma siųsti laiškus ir telegramas, nors jos kainuotų – nurodyta atsišaukime, – gana brangiai.

Atrodo, kad tuo pačiu reikalu į Vakarų Europą vėl išvyko V. Landsbergis, nors prezidento Busho šiuo laiku didžiausias rūpestis yra gauti sovietų pritarimą Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijai, leidžiančiai panaudoti jėgą Irako pašalinimui iš Kuveito. Tuo reikalu Valstybės Sekretorius Baker lankėsi Maskvoje ir, atrodo, gavo sąlyginį Kremliaus sutikimą.

Pats Gorbačiovas pereitą savaitgalį lankėsi Vokietijoje, kur pasirašė draugiškumo ir bendravimo sutartį, radęs reikalo pabrėžti, kad šioji sutartis, priešingai Ribentropo-Molotovo susitarimui, niekam negrąšo. Ši kartą Gorbačiovas nebuvo sutiktas entuziastingais 'Gorby, Gorby' šūkiais ir nieko naujai jam nebuvo pažadėta. Kol kas jis gavo 2 bilijonus dolerių paskolą be nušimčių ir pažadą palengvinti sovietų kariuomenės atitraukimą iš Vokietijos. Tam reikalui numatyti 8 bilijonai dolerių. Dabartine sutartimi dolerių. Pasirašiusieji dabartine sutartimi išipareigojo niekados pirmi nepanaudoti jėgos prieš kitą ar trečią pusę. Tokios klauzulės nėra prancūzų-sovietų panašioje sutartyje.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS PIRMININKAS

Vytautas Landsbergis pasmerkė desantininkų užpuolius prieš Lietuvos gyventojus įvykusiame kariniame parade. Nelegalų paradą Vilniuje suorganizavo okupacinės kariuomenės daliniai, remiant TSKP ir Jėdinstvo. Jos metu desantininkai išiveržė į Vilniaus konservatoriją, kur iki kraujo primušė studentus, išdaužė patalpų langus, išlaužė duris.

Š.m. lapkričio 7 d., nepaisydami Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės protestų, Lietuvoje dislokuoti TSRS okupacinės kariuomenės daliniai surengė karinį paradą. Šią karinės jėgos demonstraciją lydėjo smurto veiksmai, nukreipti prieš Lietuvos Respublikos piliečius. Desantininkams bandant jėga užimti Lietuvos konservatoriją, kurioje tuo metu vyko paskaitos, buvo ne tik šiurkščiai pažeista šios aukštosios mokyk-

■ Iš kitos pusės

Lietuvos Aukščiausioji Taryba išaiškino ar patikslino spaudos įstatymo septintą straipsnį, darydamas skirtumą tarp laikraščio steigėjo ir leidėjo. Tai būtų konstatavimas, kas laikytinas laikraščio savininku, jeigu jo steigėjas buvo vienas, o leidėjas dabar yra kitas. Gyvenantiems civilizuotam pasaulyje toks išaiškinimas ar patikslinimas atrodo, švelniai tariant, keistokas. Juk laikraštis turėtų priklausyti leidėjui, nebent jis būtų jį įgijęs koku neteisėtu būdu, ką turėtų išaiškinti teismas.

Lietuva, žinoma, dar nėra teisinė valstybė vakariečių akimis žiūrint. Jos iš anksčiau paveldėta spauda buvo dažniausia kompartijos įsteigta, kuriai ji davė nebologą pelną. Nuostolį nešė vien tik lenkų kalba leidžiamas "Czerwony sztandar".

Lietuvai atstačius nepriklausomybę laikraščiuose įvyko pasikeitimai ta prasme, kad laikraščius pasisavino juose dirbantieji. Taip pvz. buvusi labai populiari KOMJAUNIMO TIESA virto dienraščiu be tolimesnio apibūdinimo – LIETUVOS RYTU. Net Sąjūdžio ATGIMIMAS dabar save pristato kaip Sąjūdį remiąs savaitraštis. Atrodo, kad yra tendencijos, siekiančios, kad laikraštis priklausotų tam, kas jį iš tikro padaro. Gražiau tariant, visi laikraščiai tapo LAISVI.

Įstatymo išaiškinimas grąžino laikraščius jų steigėjams. O kadangi steigėjas dažniausiai buvo kompartija, jai bus grąžinami laikraščiai? Iš tikro, aiškinasi deputatai, ne to norėta. Pagal deputatą G. Vagnorių: "Norint tapti privačiu laikraščiu, jį reikia nupirkti, kaip bus privatizacijos programa". Tos programos, kiek žinome, dar nėra.

Kitas deputatas Narcizas Rasimavičius nurodęs, kad dabartiniai žurnalistai buvo komunistai ir tą reikią atsiminti. Į tai žurnalistė Bronė Vainauskienė atsikerta GIMTAJAME KRAŠTE, kad kaip tik spauda suteikė tribūną Sąjūdžiui, rizikuodama būti nubausta savo leidėjų. Ir dabar kompartija nėra nelegali, bet teisėta partija. Vainauskienė duoda suprasti, kad tas deputatas turėjo ramų gyvenimą bolševikinėje santvarkoje, o jai – gimusiai Sibire, – pusę gyvenimo teko aiškintis, kur gimiau ir kodėl gimiau. Deputatas turbūt nepergyvenęs to, kad Sibiro vaikai buvo laikomi nepatikimais, išmetami iš universiteto, jiems neduodami darbai. Ir dabar ji verčiama atgailauti, kad mokėsi Vilniuje, o ne Paryžiuje!

Žodžiu, Aukščiausioji Taryba ruošiasi iš naujo pardavinėti laikraščius pagal savo interesus ir skonį, o žurnalistai dėl to sukėlė nemažą triukšmą. Ir teisingai. Kol kas spaudos laisvė yra didžiausias Lietuvos laimėjimas. (vm)

Ilgiausių metų!

Visai neseniai nuširdžiais plojimais dėkojome M.K. Čiurlonio ansamblio dalyviams, pirmą kartą į Lietuvą atvykusiems iš tolimojo Klivlendo, o ši savaitgalį vėl turėjome progos prisiminti ten gyvenančius tautiečius, juo labiau kad ir proga neeilinė: "Dirvos" savaitraštis spalio 7-ąją švenčia savo 75 metų sukaktį. Tai Klivlendo lietuvių kolonijos laikraštis, lietuviybės puoselėtojas tolimajame kontinente, į kurį likimas nubloškė nemažą mūsų tautiečių. "Dirva" ne tik jų telkėjas, bet ir laikraštis, nuolat primenantis pačią gražiausią pasaulio žemę, kurios vardas Lietuva, pasakojantis apie mūsų tėvynės laisvės žygį, kviečiantis visus padėti daug iškentėjusiai protėvių žemei.

Džiaugdamiesi gražia klivlendiečių laikraščio sukaktimi, "Dirvos" redakcijos žmonės sakome: ilgiausių metų!

"Kauno tiesos" redakcija

los autonomija, bet ir sunkiai sužaloti Lietuvos Respublikos piliečiai bei nuniokotas mokslo įstaigos turtas. Įvairiose kitose sostinės vietose buvo provokuojami žmonių susidūrimai, padaryta materialinės žalos. Tik žmonių savitvardos ir drausmės dėka okupacinei kariuomenei nepavyko išprovokuoti rimtų incidentų.

Šie TSRS kariuomenės veiksmai dar kartą parodo, kad TSRS vadovybė, Helsinkyje pasirašiusi Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo Baigiamąjį aktą, nuolat dekraruojanti teisinės valstybės kūrimą, nesiskaito su valstybių suverenitetu, teise ir žmoniškumu. Panašūs TSRS veiksmai diskredituoja ją, kaip derybų su Lietuvos Respublika partnerę, pasaulio bendrijos akyse, ypač Pa-

ryžiaus susitikimo išvakarėse.

Ne tik jėgos demonstravimas, bet ir jos panaudojimas Lietuvoje turėtų dar kartą priminti pažangiajai pasaulio visuomenei, šalių vyriausybėms, kad TSRS, jos ginkluotosios pajėgos ir toliau nesiliauja brutaliai pažeidinėti žmogaus, piliečio ir tautų teises. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, protestuodama prieš tokius TSRS okupacinės kariuonos veiksmus, kreipiasi į valstybes – Paryžiaus susitikimo dalyves – ir kviečia tuos veiksmus pasmerkti.

(LIC)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Jautrus klausimas

Be galo svarbūs, aktua-
lūs ir jautrūs pagelbos Lie-
tuvai ir lietuvių išlaikymo
klausimai vis dažniau ir
dažniau, veik vienu atsikvė-
pimu, susiduria tiek spau-
doje, tiek diskusijose, tiek ir
ir privačiuose pokalbiuose.
Metų metais svajotos, tikė-
tos ir puoselėtos idėjos nebe
retu atveju stoja viena prieš
kitą kaip priešingybės, tary-
tum vertinimui ar pasirinki-
mui. Yra keliama klausimai
kam, ir kieno sąskaiton, ski-
riamas didesnis dėmesys.
Tiesiai kalbant – bijoma,
kad besirūpinant Lietuvos
reikalais pamirštama lietu-
vių išlaikymo išėvijoje
problemos. Ar iš tikro taip
yra? Ar turėtų taip būti?

Svarbiausi turbūt kalbė-
tų statistiniai duomenys.
Kol to neturime, reikia pa-
sitenkinti bendru aptarimu
žinomos padėties.

Psichologiniai yra patei-
sinama kylančios abejonės,
ar net baimė, nes kiekviena
nauja situacija įneša netikru-
mo jausmą. Dešimtmečius
kalbėjus apie nežlugdomą
norą padėti Tėvynei – kad
tik galėtume! – per metus
laiko buvo pajusta, kad ne-
be į vieną aruodą eina visos
mūsų pastangų ir darbo
'derlius'. Iki šiol nespėjus
matomai išrūšiuoti naujų ga-
limybių ir poreikių svarbos
bei užduoties, koordinacija
su esamais išipareigojimais
liko dar mažiau apčiuopia-
ma.

Be abejonės – yra būtina
užtikrinimas, kad nauji iš-
pareigojimai konkrečiai lais-
vės siekiančiai Tėvynei jo-
kiu būdu nesumažina svar-
bos, ar dėmesio, lietuvių iš-
laikymui už jos (Tėvynės)
ribų. Bet taip pat svarbu iš-
ryškinimas, kad dabar mes
galime taip pat konkrečiai
talkinti, įgyvendinti tai, ko
iki šiol tik teoretiškai galė-
jome siekti. Pasiruošimas
šeimose, mokyklose ir orga-
nizacijose, suvažiavimuose,
stovyklose bei įvairiuose
renginiuose, dabar gali būti
pritaikytas dalijantis, duod-
ant ir kartu – nemažiau
gaunant atgal, jei ir ne ta pa-
čia forma. Tai lyg sutiki-
mas naujo nario šeimoje,
kur vienturtis turi būti už-

tikrintas savo vietos saugu-
mu, turi būti išryškinta jo
svarba naujo nario gerbū-
viui, jo galimas įnašas visos
šeimos siekių eigoje.

Tam tikra nežinia ir ne-
tikrumas palietė ir mus, sa-
vo namų saugume. Iš vie-
nos pusės norisi duoti ir dar
dadėti tiems, kurie sunkesnę
dalią nešė ir tebeneša. Iš ki-
tos – mintis retkarčiais pra-
bėga, kad gal tai neturėtų
plaukti tikrai pasroviui ...
Pirmųjų emocijų bangai pra-
ėjus jau reikėtų sistematin-
gesnio, labiau koordinuoto
paramos ir pagelbos plano,
kad neatsakytų kyla klausimai
nevirtų rimtomis proble-
moms.

Turime išlaikyti ir ugdyti,
stiprinti realią nenutrau-
kiamo lietuviškojo ryšio są-
voką, neleidžiant jai išsiša-
koti į JŪS ir MES! Tai turi
būti paremta ne paskirų at-
vejų pavyzdžiais, bet sąmo-
ningu ir pastoviai gvildena-
mu supratimu, įsijautimu į
žmogaus ir tautos privilegij-
as bei teises – ne tik turėti,
bet ir saugoti (kaip ir ne tik
imti, bet ir duoti!).

Jokiu būdu asmeninės
iniciatyvos negali būti pa-
neigiamos, bet bendrame
darbe, didžiuosiuose sie-

Ponui Vytautui Gedgaudui
"Dirvos" laikraščio redaktoriui

Lietuvos žurnalistų sąjungos vardu
nuoširdžiai sveikiname "Dirvos" redakto-
rius, bendradarbius ir skaitytojus su Dei-
mantiniu jubiliejumi.

"Dirva" yra neabejotinai vienas stipriaus-
ių išėvijos laikraščių, leidžiamas įdomiai
ir profesionaliai. Esame dėkingi laikraš-
čiui už išlaikytą tautos dvasią, puoselėtą
lietuvių, platintą tiesos žodį apie Lietu-
vos kelią į laisvę, už plačią kampaniją
Amerikoje Lietuvos Nepriklausomybei
remti.

Laimė ir sėkmė telydi Jūsų visus dar-
bus. Su geriausiais linkėjimais,

Vilius Kavaliauskas
LŽS vicepirmininkas

Rimgaudas Eilunavičius
LŽS atsakingasis sekretorius

Reikia išnaudoti mūsų padėtį pagelbėti Lietuvai

Dr. Antanas Butkus

Daugumas lietuvių buvo
labai apvilti ir pasipiktinę
Vakarų valstybių, o ypatin-
gai JAV vyriausybės laiky-
sena po š.m. kovo 11 d. Lie-
tuvos nepriklausomybės de-
klaracijos, atstatančios Lie-
tuvos Nepriklausomybę pa-
skelbimo. Mums dar ir šian-
dien atrodo neįtikėtina, kad
JAV, toji apšaukta Laisvių
šalis ir kitų kraštų laisvės gy-
nėja – čempionė, mus išda-
vė, savo susirūpinimą ir glo-
bos ranką tiesdama Sovietų
Sąjungai. JAV pasirinko glo-
boti tą pačią Sąjungą, kuri
Hitlerio – Stalino paktu pasi-
remdama Lietuvą ir kitas Pa-
baltijos valstybes okupavo.
Anuomet JAV ir kitos Vaka-
rų vyriausybės tą sovietų žy-
gį pasmerkė ir jų okupacijos
nepripažino. Šį savo nusista-
tymą kasmet deklaruodama
Parlamente ir skelbdama
spaudoje.

Mums sunku patikėti,
kad JAV vyriausybė tai darė
tik propagandos dėliai, o po-

kiuose, turėtų būti rasta tam
koordinacinis kelias. Kaip
žinome, mūsų yra per ma-
gerai žinome, mūsų nėra
tiek daug, kad kiekvienas
galėtume eiti savo keliu.
Kaip matome – laiko yra
per mažai, kad galėtume
plaukti tik tai pasroviui, ne-
pajėgdami (ar net nemėgin-
dami) išnaudoti dėl rankų
stokos visų pasitaikančių
galimybių.

Tebėra būtina, ir gyvybi-
niai svarbi, greita ir konkre-
ti komunikacija, kuri galėtų
apjungti ir koordinuoti VI-
SUS norinčius ir galinčius
prisidėti prie bendro darbo
– be svarbos, kieno kepurė-
je bus plunksna! (d)

litikieriai tą skelbdami gaudė
pabaltiečių ir kitų laisvę my-
linčių amerikiečių balsus rin-
kimuose.

Dešimtmečiais Vakarai
nenorėjo kalbėti apie nacio-
nalinį tautų įkalinimą So-
vietų Sąjungoje, bijodami už-
pykinti Maskvos ir pakenkti
jos sistemai. Pernai net ir
JAV sulaužė savo penkias-
dešimtmetinį pažadą pala-
kyti Pabaltijo valstybių ne-
priklausomybės siekimą, o
kai Lietuva pati savo nepri-
klusomybę deklaravo –
JAV vyriausybė tylėjo. Dar
daugiau, ji begėdiškai pasi-
elgė su Lietuvos ministere
pirmininkė jos Washingtono
vizito metu. Tiesa, kai šian-
dien jau daugelis kitų valsty-
bių vyriausybių pagarbiai su-
tinka Lietuvos vyriausybės
atstovus, JAV vyriausybė pra-
deda suprasti padariusi dide-
lę žalą Lietuvos prestižui
premjerės Prunskienės Wash-
ingtono vizito metu. Šią klai-
dą prez. Bushas galėtų leng-
vai atitaisyti, pranešdamas,
kad JAV pilnai pripažįsta
Lietuvos Nepriklausomybę
ne tik de facto, bet ir de jure.

N.Y. Times Maskvos bu-
vęs biuro šefas H. Smith tvir-
tina, kad Gorbačiovas turįs
pirma išvalyti kraštą nuo ru-
sų paveldėto atitrūkimo nuo
tikrovės (gyvenančių iliuzi-
jose), jų letargijos ir pavydo
jausmo. Rusų charakteris su-
sideda iš šaltumo ir šiltumo.
Toks jo charakterio komplek-
sas apsunkina Gorbačiovo
planus ištraukti sovietų eko-
nomiją iš katastrofos. Tam
planui įgyvendinti visų pirma
reikia įkvėpti žmonėse norą
dirbti.

Vakaruose gerai žinoma,
kad partijos ir valdžios biu-
rokratija visai sabotuoja re-
formas. Jie nori žūt būt išsi-
laikyti valdžioje. Kas Vaka-
ruose mažai žinoma, kokie
labai užsispyrę yra eiliniai
Rusijos žmonės. Jie taip pat
bijo reformų vien dėl to, kad
jie nori išlaikyti status quo.

Kitoj rusų geraširdingu-
mo ir sentimentalumo cha-
rakterio bruožo pusėje yra jų
neatsakingumas ir nepaklus-
numas. Rusijoje būti racio-
naliau, apsukriu, gudriu ir in-
telegentišku nėra geras pažy-
mys kitų žmonių tarpe. Ta-
čiau būti emocialem, šiltu,
meiliu – tai labai geras žmo-
gaus charakterio požymys.
Sovietų sistema skatina žmo-
gų gyventi svajonių pasauly-
je, kad jis nematytų realybės,
kurioje klesti visokių gėrybių
trūkumai.

Cinizmas ir apgavystė
pramonės partijos vadovybė-
je skatina klaidingai aukštinti

pramonės atsiemtus rezulta-
tus. Pavyzdžiui: žmogus aiš-
kina kitam žmogui ką reiškia
perestroika. Aiškintojas turi
du krepšius – vieną pilną, ki-
tą tuščią. Jis perpila bulves
iš pilno į tuščią krepšį ir žiūri
į kaimyną patenkintas. Pas-
tarasis protestuoja, sakyda-
mas, kad bulvių skaičius ne-
padidėjo. Taip, sutinka ir
aiškintojas, bet kiek tas sukė-
lė triukšmo...

Rusijos žmonės klaidin-
gai laukia išorinių pasikeiti-
mų perestroikoje. Tačiau pe-
restroikoje visi pasikeitimai
turi ateiti iš vidaus. Kad pe-
restroika pasikeistu reikia,
kad žmonės tų pakeitimų no-
rėtų, o tai yra nelengvas ir la-
bai lėtas procesas, kurio įsa-
kymu neįgyvendinsi. Be to,
čia papročiai palengva dingsta.

Rusijoje žmonės stebisi,
kad vidurinės klasės jauni
amerikiečiai griebiasi bet ko-
kio darbo atostogų metu.
Rusijoje jaunimas nedirba.
Jis yra tėvų išlaikomas.
Toks nuo tėvų priklausomu-
mas veda prie priklausomu-
mo nuo partijos, nuo valsty-
bės, ką Sovietų sistema ir
skatina.

Dauguma sovietų pilie-
čių norėtų didesnio produk-
tyvumo, daugiau prekių par-
duotuvėse, bet jie griežtai at-
meta kainų kilimą ir subsidi-
jų panaikinimą. Iš kitos pu-
sės lenkai sutinka mokėti
daugiau, kad tik būtų ką pirk-
ti. Rusijoje, priešingai, žmo-
nės priima prekių racijonavi-
mą ir stovėjimą eilėse, ypa-
tingai darbo metu, bet ne kai-
nų pakėlimą.

Sovietų piliečiai neperne-
ša rizikos. Rusų tauta yra
konservatyvi ir labai atsargi.
Bedarbės prospektas jiems
labai baisus. Gi sovietų vi-
suomenė neturi jokio patyri-
mo kaip pasirūpinti bedar-
biais. Daugumas sovietų
darbininkų greičiau sutiktų
dirbti paprasčiausią darbą ir
už labai mažą atlyginimą ir
dėl to mažo atlyginimo nuo-
latos protestuoti, negu kad ri-
zikuoti pereiti į kooperatyvi-
nį darbą, kuris yra surištas su
nežinomybės rizika.

Rusai jau nuo seno ken-
čia nedateklių, jie tą skurdą
gali pakeisti. Tačiau jei kas
nors prasimuša aukščiau, net
ir savo legalaus darbo pas-
tangomis, atsiranda didelis
kolektyvinis pavydas. Liau-
dies neapykanta nukristų ant
tų, kurie iškiltų virš minios.
Ši neapykanta yra labai pa-
vojinga Gorbačiovo peres-
troikai. Ji užkerta kelią pa-
prastų žmonių iniciatyvai fa-
brikuose ir ūkiuose. Ji pa-
verčia masių didžiumą nepa-

(Nukelta į 8 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

Kariuomenė vėl gasdinimo rolėje

Sovietijos prezidento M. Gorbačiovo įsakymu, visose respublikose, net įskaitant ir Lietuvą, buvo liepta lapkričio 7 d. švęsti 73-trečiąją revoliucijos šventę ir vykdyti kariuomenės paradus.

Lietuvoje tos šventės, nepriklausomybės siekiantieji lietuviai, visiškai nelaukė. Aukščiausioji Taryba, pagal nutarimą, kad tokias demonstracijas šventės reikia gauti leidimą. Sovietijai pavaldi komunistų partija tokio leidimo buvo paprašiusi, bet jo gavimu nesirūpinosi, pradėjo ruošti demonstracijas. Kariuomenė jau prieš savaitę pradėjo praktikuotis važinėdama Vilniaus gatvėmis.

Lapkričio 6 d. Klaipėdoje, kur yra daug kitataučių, mingavo apie 1500 susirinkusių, kurie šūkavo, kad tik tarybinė santvarka Lietuvoje buvo labai gera ir ateityje bus dar geresnė.

Panašus mitingas buvo ir Vilniuje prie paminklo, kuris jau daugiau kaip mėnuo saugomas kariuomenės ir maskvinės partijos narių.

Tuo reikalu per radiją ir televiziją, rusų kalba, dar prieš lapkričio 7 d. kalbėjo Tarybos pirmininkas V. Landsbergis. Jis priminė, kad normaliose sąlygose kariuomenės kišimasis į tokias demonstracijas, kad vėl jėga gasdintų ramybės trokštančius žmones, nieko gero nežada. Jis ragino visur laikytis nuošaliai, dirbti atstatomąjį darbą. O kariuomenei jau laikas arba visiškai iš Lietuvos pasitraukti, arba ramiai laikytis turimose bazėse.

K. Motieka, Tarybos pirmininko pavaduotojas, kalbėdamas apie susidariusią įtampą pasakė, kad mes neturim jėgos jų tankų sulaikyti. Esą, paradus prieš mūsų norus, bus. Tai bus jėgos demonstravimas prieš teisę.

Kariuomenės vadovybė, į kurią buvo kreiptasi, atsakė tik tiek, kad M. Gorbačiovas yra mūsų prezidentas, jis įsakė paradus vykdyti ir mes vykdysim.

Kaip žinia, paradai, o gal teisingiau pasakius jėgos demonstracijos, vyko. Jos nebuvo linksmos Lietuvoje, bet nebuvo linksmos ir pačioje Maskvoje. Daug kur išprovokuoti susidūrė su paradų priešininkais, o pačioje Maskvoje pora šūvių netoli Gorbačiovo – sumaišė anksčiau buvusių tokių paradų "galybę". O kai iš tribūnos, netoli Gorbačiovo stovėjęs Jeltsinas nuėjo pas savo pasekėjus, nešančius plakatus, kad Gorbačiovas atsistatydintų, jo padėtis buvo nepavydėtina sunki.

• **LIETUVOJE** skubotai rengiama Lietuvos respublikos nauja konstitucija. Iki šiol buvo tvarkomasi Pagrindiniu įstatymu, bet jis turi daug spragų ir šiame laikotarpyje daug kur painiojamas.

• **SKUNDŽIAMASI**, kad Lietuvos mokyklose, per tvarkant švietimo programas, lygiagrečiai su tų programų reikalavimais, laiku neparuošiami vadovėliai. Mokytojai priversti dėstomą dalyką arba tik paviršutiniškai praeiti, arba savo valia jį vėlesniam laikui atidėti. Tokius vadovėlių autoriai vėluoja, bet vėluoja ir vadovėlių leidyklos.

• **PRADEDAMA** rūpintis, kad iš Lietuvos išvažiuoja nemažai tokių gyventojų, kurie labai reikalingi pačiai Lietuvai. O atvažiuoja, nors keliais atvejais buvo kviečiama, labai mažas skaičius. Neatvažiavimo į Lietuvą pati didžioji kliūtis – netikrumas. Ypač Sovietų Sąjungos delsimas pradėti tikras derybas dėl pilnos Lietuvos nepriklausomybės gavimo. Iki šiol vyko tik informaciniai posėdžiai. Ar pagrindinėms delegacijoms susirinkus tretį kartą reikalai pajudės, greičiausia, kad apie tai žinosime dar šį mėnesį.

• **DABAR DIDŽIAUSIA**, ir palyginant gerai organizuota, yra Tremtinių draugija, kuri turi virš 100.000 narių. Ji pradeda kelti balsą, kad turi labai mažai įtakos į dabartinį Lietuvos respublikos greitesnį ėjimą į nepriklausomybę. Tais pačiais motyvais prie jos jungiasi ir išlikę gyvi Lietuvos partizanai – laisvės kovotojai.

• **PRAĖJUSIA SAVAITE** spausdinome žinią apie Lietuvos pradėjusią veikti Žemės savininkų sąjungą, oficialiai įregistruotą spalio 2 d. Tos Sąjungos atstovai – A. Liaugaudas ir E. Raugalas "Tėviškės Žiburiuose" paskelbė atsišaukimą į buvusius Lietuvos ūkininkus. Draugijos adresas toks: Lietuva, 233000 Kaunas, a.d. 705, Lietuvos Žemės Savininkų Sąjunga.

Šios Sąjungos anketoje prašoma atsakyti į klausimus: 1. pavardė, vardas, t.v., 2. adresas, 3. buvusio ūkio adresas bei savininko pavardė, v., t.v., 4. buvusio ūkio dydis iki 1940 m. liepos 22 d., bendras plotas (ha), miško (ha), 5. žemę norėčiau pats dirbti (taip, ne), 6. už žemę norėčiau gauti kompensaciją (taip, ne), 7. norėčiau būti ž. ū. gamybos akcininku (taip, ne), 8. savo žemę norėčiau dovanoti Lietuvos respublikai

Nauja Lietuvos laisvės forumo pradžia?

(Atkelta iš 1 psl.)

Vėlyvą popietę šalia Baltųjų Rūmų sename egzekutyviniame pastate forumo tąsa buvo pradėta pavėluotai, nes jam rezervuota patalpa buvo panaudota prezidento Busho pranešimui apie Irako krizę. Deja, prezidentas nepasileiko pasveikinti lietuvių. Vyriausybės atstovai, kurie tikėjosi lietuvių apraminsią įprastu, šablonišku "painformavimu", turėjo būti gerokai sukrėsti dalyvių sunkiais klausimais, statytais Nicholui Burns, kuris yra Saugumo Tarybos direktorius sovietiniams reikalams. Jis nepasirodė gerai kryžminio apklausinėjimo metu, ypatingai kai Viktoras Nakas kritikavo Burns teigimus ir įvykių eigos interpretavimą sąryšyje su prezidento Busho ir jo vyriausybės pareiškimais Lietuvos reikalu. Buvo stipriai kritikuojama Gorbačiovo meilės puota. Burns patvirtino, kad Landsbergis gali būti priimtas Baltuose Rūmuose, bet nesakė, kad jis būsiąs pakviestas. Goble pranašavo, kad atsirasianti eilė kraštų, kurie, Vokietijai susivienijus, pripažinsią nepriklausomą Lietuvos respubliką.

Vakarinė sesija buvo paskirta diskutuoti spaudos ir televizijos dėmesio Lietuvai sužadavimo galimybes. Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovai kalbėjo toje srityje pasiektus laimėjimus, turėdami pirmos generacijos viešųjų ryšių vadovą. Panašaus profesionalo reikia ir JAV.

Šeštadienis buvo forumo kulminacinis taškas. JAV LB įstaiga valstybiniais reikalams nuveikė eilę naudingų darbų, ir galėtu dar daugiau nuveikti, jei būtų pakankamai lėšų. Šiuo metu toji įstaiga nėra patenkinamai aprūpinta, todėl negali būti nei informacijos centru, nei spaudos atstovybe. Įstaigai vadovaujanti Astai Banionytė su-

silaukė ovacijų už pasišventimą ir daugelio valandų darbą, renkant ir teikiant kritišką informaciją Washingtone. Arvydas Barzdukas paleido repliką sakydamas, kad toji įstaiga įgyvendina planus, kuriuos gauna iš Chicagos vadovų. Taip pat būtų buvę geriau, jei ir BALFas ir VLIKas turėtų pakankamai diplomatinio takto dalyvauti forume ir jį supažindinti su savo veikla. Ar vien Busho administracija bijojo šitos grupės?

Valstybės Departamento direktorius Rytų Europos ir Jungoslavijos reikalams James Swihart priminė klausytojams, kad per visą Amerikos istoriją jokia valstybė nebuvo pripažinta tol, kol ji neišsprendė ginčų su ta valstybe, nuo kurios ji nori atsiskirti. Klausytojai statė aštirus klausimus sąryšyje su šališku ir neobjektyviu Lietuvos nepriklausomybės traktavimu, kaip tą įrodo praeities įvykiai.

Paul Goble padarė jaudinantį pranešimą, kad Rusijos vadas Boris Yeltsin ką tik pripažino Estijos nepriklausomybę. Deja, spauda ir televizija tą įvykį ignoravo. Įdomiai Goble analizavo argumentus už ir prieš Lietuvos nepriklausomybę. Prieš būtų tai, kad Lietuvos nepriklausomybė pradėtų taip vadinti "domino efektą", kurio išdavoje subyrėtų Sąjunga todėl Sovietų politinė taktika stengiasi tokiems bandymams užkirsti kelią. Antra vertus, gal prieš tą siekį ir Lietuvos viduje remiamasi tokia mintimi: "Kam tartis su tuo, kas byra? Kodėl neišlaukti?" Problema tame galvojime yra, kaip pasitraukti iš Sovietų Sąjungos, kai gresia sprogitas iš vidaus. Pozityvus momentas esąs tas, kad jau vien pats derybų su Sovietais faktas Lietuvai atidarys duris į pasaulį. Gorbačiovas labai nori tarpsąjungi-

nes sutarties, bet net ir labai blanki sutartis nebūsianti nei Rusijos, nei Ukrainos pasirašyta, todėl Kremlius turėtų vesti derybas dabar, kad vėliau nebūtų priverstas pasirašyti daug nepalankesnes sutartis. Gorbačiovas pasidarė savo krašte nepopuliarus, jam pritariant vos 25 nušimčių piliečių. Atviras pokalbis su baltiečiais galėtų pagerinti jo reputaciją Vakaruose ir ją net pakelti savame krašte. Amerikos Universiteto Teisių fakulteto ir tarptautinės tarnybos mokyklos profesorė Louise Shelley išryškino pražūtingai klaidingas Busho ir Gorbačiovo pažiūras į Baltijos valstybes. Ji pabrėžė, kad Gorbačiovas Lietuvos blokados metu su laikę per didelį kiekį kritiškai reikalingų resursų ir pasidaręs toks silpnas, kad niekas nebenori dėti pastangų jam nuversti. Pagal prof. Shelley, prezidentas Bushas nedovanotinai suklydo, kad Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, jis tuoj pat nedavė savo pripažinimo. Prezidento Busho delsimas davė progą Gorbačiovo "kieta-sprandžiams" iššvaistyti gyvybinius resursus, kai tuo kritišku metu jie galėjo paremti kitose Sąjungose srityse silpnėjančią ekonomiką. Prezidentas Bushas savo ateitį sujungė su Gorbačiovo ateitimi ir jie abu dabar yra surišti Gordijaus mazgu – Sovietų Sąjungos vidaus ekonominiais ir politiniais vargais. Prof. Shelley kalba buvo pertraukiama triukšmingomis ovacijomis. Jos nuomonės išklausyti buvo priversti ir publikoje sėdintieji vyriausybės atstovai.

Charge d' Affaires prof. Stasys Lozoraitis, einantis oficialaus prieškarinės Lietuvos vyriausybės atstovo pareigas, išdėstė savo požiūrį į dabartinę padėtį Lietuvoje. Jis šiuo metu, su tam tikrais apribojimais, atstovauja ir dabartinei Lietuvos vyriausybei.

Dr. Tomo Remeikio pranešimą klausytojai priėmė kritiškai. Vienas vyresnio amžiaus dalyvis išreiškė savo nuomonę, kad reikia kritikuoti Lietuvių Bendruomenės aukščiausią vadovybę ir jau atėjus laikas jai visiškai išpareigų pasitraukti ir masiniai atsistatydinti.

Lietuvos Užsienio reikalų ministeris Saudargas banketo metu savo labai nuoširdžioje kalboje išdėstė Lietuvoje iškilius problemas ir išreiškė savo susirūpinimą tuo, kad Sovietų Sąjungos su byrėjimas galys atnešti daug vargo Lietuvos žmonėms, o lietuviai nenori skubėti į derybas su Sovietų Sąjunga, aiš-

(Nukelta į 5 psl.)

(taip, ne), 9. kiti pasiūlymai, 10. ar norėtumėte tapti LŽSS nariu (taip, ne).

Manome, kad su ta sąjunga buvusiems žemės savininkams ar jų įpėdinams ryštus reikia palaikyti.

• **MASKVOJE** įvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministrų pirmininkų susitikimas su Sovietų Sąjungos min. pirm. Ryžkovu. Po 4 val. laukimo, posėdis prasidėjo tik 7 val. vakare.

Rašant šias eilutes dar nebuvo žinomi posėdžio rezultatas. Derybų įtampa prasidėjusi, kada Sovietų Sąjunga savinasi beveik 250 Lietuvos žmonių, kurios buvo pagerintos ar pastatytos bolševizmo metais. Jas nori parduoti ir pinigų sau pasiimti apiplėšdami Lietuvą. Matyt, to paties siekia ir iš Latvijos bei Estijos.

V. Landsbergis ir K. Prunskienė mano, kad tai kvepia nauja politinė – ekonominė blokada. Derybos gali įklimpti.

• **VYTAUTO DIDŽIOJO** Universitete, Kaune, yra naujai susiorganizavusi Neo Lithuania korporacija. Ji dabar pravedė seminarą "Jaunimas ir tautiškumas". Korporacija dabar ruošiasi švęsti 68 metų veiklos sukaktį Lietuvoje ir tremtyje. Dabartinis korporacijos didžiausias rūpestis atgauti savo nams, esančius Kaune, gražioje Žaliojo kalno papėdėje.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Veronikos Janušienės atminimui

Vitalis Žukauskas

Šiapus ir anapus Atlanto retėja Lietuvos Valstybinio Teatro pradininkų gretos, kurios kūrė, puoselėjo tą teatrą, kurį sudarė drama, opera, baletas.

1990 metų birželio 26 d. New Yorke mirė Veronika Giminkaitė – Janušienė Operos teatro choro artistė atidavusi savo įvairiaspalvį talentą nuo pirmojo Traviatos spektaklio 1920 metų gruodžio 31 d. iki 1944 birželio mėn. kada karo įvykiai sukrėtė visos Lietuvos gyvenimą ir išblaškė teatro darbuotojus.

Veronika gimė 1905 vasario 6 d. Kaune ir augo dainą mylinčioje šeimoje. Josios seserys Olia, Nėlė ir Jadvyga bei jų tėvas giedojo Kauno Bazilikos chore vedamam komp. J. Naujalio.

Tėvas taip pat dalyvavo ir "Dainos" draugijos chore, o statant M. Petrausko operą "Birutė" atliko žinio vaidmenį. Tame chore dainavo ir dvi Veronikos seserys.

1918 m. Julius Štarka, grįžęs iš Rusijos, Kaune, suorganizavo mišrų 50 asmenų chorą į kurį įstojo Veronika. Choras 1919 metų pavasarį davė viešą koncertą Kauno

Rotušės – Baltosios Gulbės – salėj. Po sėkmingo pasirodymo buvo pakviestas dainuoti Kauno teatre, Tilmanso salėje, Liaudies Namuose ir provincijoj. 1920 metų pavasarį buvo nuvykę su gastrolėmis Klaipėdon.

Tų metų rudenį, pradėjus organizuoti G. Verdi operos "Traviata" pastatymą J. Štarka paprašytas sudaryti operos chorą. Iš savo choro jis parinko pačius geriausius choristus sudarydamas būsimosios operos choro branduolį. Į parinktųjų tarpą pateko ir seserys Girminkaitės – Olia, Neli ir Veronika.

Repetuojant Traviatą paaiškėjo, kad reikalingas ne tik choras, bet ir baletas. Baletu nebuvę. Ką daryti? Režisierius K. Glinskis užklausė kas moka šokti? Atsirado tik vienas choristas Sodnaitis, bet ir tas mokėjo šokti tik suktinį, valsą ir polką.

Mėginta surepetuoti šokių, bet deja, nevyko. Teko atsisakyti didesnio būrio šokėjų, o III veiksmė, balius scenoje pas Florą, padėti išgelbėjo dvi šokėjos – choristės Veronika ir josios sesuo.

Veronikos ir jos sesers atlikti šokiai Traviatoje buvo lyg ir pradžia ar inspiracija susirūpinti baletu, kuris yra operos dalis, kaip ir choras, ir orkestras ir kaip solistai.

Tad po pirmojo spektaklio statant A.G. Rubinšteino operą "Demonas" šokius pamokyti kviečiama Olga Dubeneckienė – Kalpokienė,

kuri 1922 m. atidarė pirmąją baletu mokyklą atsikūrusioje Lietuvoje. Į tą mokyklą įstojo ir Veronika. Nors ir ilgesni laiką lankė tą mokyklą, o vėliau nuo 1925 m. tobulinosi baletmeisterio P. Petrovo baletu studijoje, kur ritmikos ir plastikos mokytoja buvo Olga Kupstienė, tačiau nepasirinko sunkios baletu profesijos, o liko ištiki ma dainai.

Tų baletu studijų išvada buvo įgyvendinta, kai Veronika buvo užimta keliuose baletu spektakliuose dalyvaujant pasaulinio garso baletu šokėjams tuo metu dirbusiems Lietuvoje.

A. Glazunovo 3 v. 4 pav. baletu "Raimonda" 1933 vasario 28 d. turėjo kunigaitienės Sibilės, Raimondos krikšto motinos rolę, o Raimondą, grafiene de Doris šoko V. Nemčinova ir Abderoną, saracenų karžygi, Raimondos garbintoją, N. Zvierevas.

P. Čaikovskio 3 v. 4 pav. baletu "Miegancioji Gražuolė" karalienę vaidino Veronika Giminkaitė, karalių Florėstaną XIX – A. Obuchovas, Aurorą jų dukterį – V. Nemčinova, Karaboss – N. Zvierevas.

Kad Veronika buvo vertinama kaip baletu artistė byloja Veros Nemčinovos ir Anatolijaus Obuchovo su dedikacijomis dovanotos nuotraukos.

A. Obuchovas rašo – Mielai Verutei, atminčiai už

Veronika Girminkaitė-Janušienė, New Yorke, 1962 m.

puikiai atliktą "karalienės rolę Miegancioje Gražuolėje nuo "karaliaus" Anatolijaus Obuchovo.

V. Nemčinova – Gražuolei karalienei ir mano motinai Miegancioje Gražuolėje atminimui nuo dukros Auroros.

Taip pat ir josios baletu mokytojas P. Petrovas yra jai dedikavęs nuotrauką.

Tos dedikacijos ir yra įrodymas Veronikos didelio sceninio talento.

Gyvendama nuostabioje meno pasaulio aplinkoje pasirenka ir gyvenimo draugą menininką – dailininką Česlovą Janušą už kurio ištėkėjo 1934 m. liepos 29 d.

Dalyvaudama visose Lietuvoje pastatytose operose savo balsu, savo vaidyba jungėsi į Operos choro vienetą, kurio klausėsi tūkstančiai teatro lankytojų, kuriuo žavėjosi gastroliečiai ir didžiavosi mūsų operos solistai su Kipru Petrausku priešakyje.

Veronika savo elgesiu, savo šilima atkreipdavo kitų dėmesį ir sugebėjo gražiai bendrauti su žmonėmis, su bendradarbiais, su viršininkais. Daugelis norėjo su ja bičiuliauti, pasikalbėti ar pasidalinti savo rūpesčiais. Dėl malonaus būdo visų buvo mėgiama. Pav., teatro dailininkas M. Dobužinskis, darys "Miegancioji Gražuolė" baletui dekoracijų ir kostiumų eskizus prašė Veronikos – tuomet Girminkaitės papozuoti josios portretui.

Veronika rūkydav sienietiškas (tuo metu garetės "Camel". Nors ir ras Petrauskas ir buvo nerū-

kanti persona, bet retkarčiais, pasimėgauti, užsienietiška cigarėte po spektaklio, paprašydavo Veronikos – ar neturi cigaretės? Ir visuomet gaudavo.

Gal ir neįtikėtina būtų draugystė Kipro su operos choriste, bet juos jungė ir kitos bendravimo priežastys: Veronikos sūnaus Sauliaus krikšto motina buvo dramos aktorė Elena Žalinkevičaitė – Petrauskienė, Kipro žmona, kuri kartu su Veronika buvo lankiusi P. Petrovo baletu mokyklą.

F. Šaliapinui atvykus gastrolėms į Lietuvą Veronika turėjo progos su juo bendrauti ne tik scenoje, Fausto ir Boriso Godunovo operose, bet buvo kviečiama į privačius subuvimus su tuo garsioju bosu svečiuotis. To atminimui Šaliapinas buvo dovanojęs autografuotą savo nuotrauką, kuri per suirutes, kaip ir M. Dobužinskio darytas portretas yra dingę.

Veronika buvo paslaugi ieškantiems pagalbos ar patarimo. Reikalui esant mielai pagelbėdavo operos solistams pasigrimuoti, pasiruošti spektakliui.

Jinai buvo viena iš tų išrinktųjų choro artistų Fausto operoje – Valpurgijų nakties scenoje – vaizduoti žavingą gražuolę atkreipiančią net Fausto dėmesį.

Turėdama gražų ir stiprų balsą gaudavo kai kuriose operose mažesnes solo partijas. Tokias partijas dainavo G. Puccini "Sesuo Angelika" Fr. Flotow "Martoje", S. Llanquette "Kornevilio Varpai."

(Bus daugiau)

Iš seminaro "Darbas Lietuvai"

(Atkelta iš 4 psl.)

kiai nežinodami, kokius reikalus tos derybos apims.

Sekmadienį Vytas Mačiūnas forumo dalyvius supažindino su Philadelphijos LB komunikacijos centro veikla. Centras naudoja kompiuterių tinklo sistemą su tikslu, svarbiam reikalui iškilus, svarstant Lietuvą ar Baltijos kraštus liečiantį įstatymą, sėkmingai ir skubiai kontaktuoti kongreso atstovus ir senatorius. Jų pavyzdžiu turėtų sekėti ir kitos apylinkės, tą projektą propaguoti ir finansiniai remti.

Galutinė išvada būtų ta, kad forumas pasirodė esąs energingas, profesionalus ir vieningas. Neįmanoma nepatikėti, kad Busho vyriausybė nebūtų įtikinta, jog Pabaltijo valstybių nepriklausomybės klausimas nenumirs su senąja karta. Jaunoji karta turi užmezgusi puikius ryšius ir netoleruos diletantizmo bet kurioje veikloje reikalaujant Lietuvai nepriklausomybės. Vienas forumo dalyvis labai tiksliai išsireiškė sakydamas, kad "MES užaugome su ta idėja!"

Veronika Girminkaitė-Janušienė, Čaikovskio baletu "Miegancioji gražuolė" karalienės rolėje, su dail. M. Dobužinskiu.

Kas žinotina apie aukštą kraujo

(3) spaudimą

Dr. Danielius Degesys

Reikia pasakyti, kad pačių gydytojų tarpe yra nuomonių skirtumas kada reikia pradėti gydymą. Kai kurie gydytojai sako, kad esant diastoliniam spaudimui tarp 90 ir 100 mm. neapsimoka prirašyti pacientui vaistų, nes vaistai, kad ir mažina kraujo spaudimą, gali sukelti nepageidautiną pašalinį veikimą. Todėl tokį kraujo spaudimą jie siūlo mažinti prisilaikant dietos ir darant kūno mankštą.

Clevelando Klinikose, panašiai ir Harvardo klinikoje, jeigu sistolinis spaudimas būna žemesnis negu 160 mm., o diastolinis būna tarp 85 ir 90 mm., tai jokių vaistų neprirašo, o gydo konservatyviai vegetarinė dieta vartojant mažai druskos, palaikant normalų kūno svorį, bei darant kūno mankštą. Jeigu diastolinis spaudimas būna tarp 90 ir 100 mm., tai konservatyviai be vaistų gydoma 6 mėnesius. Jeigu po 6 mėnesių spaudimas nesumažėja, tada jau prirašomi vaistai. Turintieji diastolinį spaudimą virš 100 mm. gydomi vaistais, dieta ir kūno mankšta, nes statistiniai duomenys rodo, kad žmonės, 50 metų amžiaus ir vyresni, kurių diastolinis spaudimas būna 104 mm. ir nesigydo, jie turi 7 kartus daugiau kraujo išsiliejimų smegenyse negu tie, kurių diastolinis spaudimas būna 85 mm. arba mažesnis. O jeigu gydosi tai jų mirtingumas sumažėja.

Kūno mankšta gana ryškiai prisideda prie kraujo spaudimo mažinimo. Mankšta gali būti įvairi, kaip, pavyzdžiui, energingas vaikščiojimas, laiptais lipimas, plaukimas ir ypač aerobiniai bei kitokie kūno judėjimai. Svorio kilnojimas kelia kraujo spaudimą, todėl šis sportas nepatartinas. Įdomu pastebėti, kad kai kuriais atvejais kraujo spaudimas sumažėja pacientui gavus placebo vietoj vaistų. Tas rodo, kad kraujo spaudimui įtaką turi psichologinis autosugestijos faktorius. Kraujo spaudimo mažinimui yra gana daug ir įvairių vaistų. Vieni jų varo šlapumą, kiti plečia kraujo indus ir dar kiti mažina širdies susitraukimo jėgą ir širdies plakimo greitį. Deja, kai kurie vaistai duoda nepageidautiną pašalinį veikimą kaip depresiją, nemigą, galvos skausmus, plaukų slinkimą, kepenų ir inkstų sutrikimus, nervuotumą, vyrams lytinę impotenciją, o moterims gali sumažinti libido, todėl kartais užtrunka ilgesnis laiko tarpas kol būna pritaikinti pacientui vaistai.

Nemanau, kad būtų tiks-

lu visus tuos vaistus čia minėti, bet susipažinti su dažniau vartojamų vaistų veikimu būtų pravartu, juo labiau, kad daug kas iš mūsų juos vartoja. Kraujo spaudimui mažinti yra penkios grupės vaistų, būtent, šlapumą varantieji, beta-receptorių blokuotojai, kraujo indus plečiantieji, inkstų enzymų blokuotojai ir smegenų vazomotorinių centrų blokuotojai. Pradedant aukštą kraujo spaudimą gydyti visų pirma vartojami šlapumą varantieji vaistai. Jie sumažina kraujo spaudimą apie 60čiai nušimčių gydymų pacientų. Jeigu jais gydant spaudimas nenukrenta, tada pridedami vartojami kiti kraujo spaudimą mažinantieji vaistai. Šlapumą varančius vaistus vartojant inkstai su šlapumu išskiria ir potassium. Smarkiai sumažėjus potassium kiekiui organizme susidaro inkstų ir širdies sutrikimai, atsiranda kojų traukuliai ir bendras silpnumas. Todėl yra svarbu, kad pacientas imdamas šlapumą varančius vaistus, valgytų vaisius ir daržoves turinčius potassium, kaip bananus, avocados, pomidorus, apelsinus, greipfruktus, slyvų sunką, arba imtų potassium vaistus. Kai kurie šlapumą varantieji vaistai duoda blogą savijautą ir gali pabloginti diabetą, podagrą, inkstų ligas ir padidinti cholesterolio kiekį kraujyje, todėl yra patariama vartojant tuos vaistus juos imti mažais kiekiais.

Šiuo metu gana plačiai vartojami vaistai tai beta-receptorių blokuotojai. Beta-receptoriai tai yra nervų įtaisai, kurie randasi ant širdies nervų galūnių. Jie skatina ir reguliuoja širdies susitraukimų stiprumą ir greitį. Beta-receptorių blokuotojai, sutrumpintai vadinami beta-blokuotojais, stabdo nervų impulsus – dirginimus einančius į širdies nervų receptorių. Susilpnėjus nervų impulsams į širdies raumenį širdies raumens susitraukimas taip pat susilpnėja ir todėl kraujo srovės stiprumas irgi sumažėja. Susilpnėjus kraujo srovei spaudimas į kraujo indų sienelės sumažėja, todėl kraujo spaudimas krenta. Širdis tokiu atveju pailsi nes vartoja mažiau jėgos kraujo išstumimui. Beta-blokuotojai taip pat kontroliuoja ir širdies aritmijas – nereguliarų plakimą ir mažina širdies atakos galimybę. Beta-blokuotojai yra labai populiarūs. 1988 metais jų buvo prirašyta apie 30 milijonų receptų. Jie, palyginant, gana gerai toliaruojami išskiriant tuos asmenis, kurie serga chronišku bronchitu arba

asthma, nes jie gali sukelti bronchų spazmus ir astmos priepuolius. Kai kurie asmenys skundžiasi, kad juos vartojant jų kojos ir rankos šala, todėl šaltame klimate jie nėra mėgiami. Beta-blokuotojų grupei priklauso Inderol, Lopressor, Congard ir keletas kitų.

Paskutinių dešimties metų eigoje, kraujo spaudimui mažinti, buvo pradėti vartoti visai kitos rūšies vaistai, būtent, kalcio kanalų blokuotojai. Kraujo indus išplečia arba sutraukia kraujo indų sienelėse esantieji lygieji raumenys. Kad kraujo indų raumenys galėtų susitraukti jiems būtina reikia kalcio. Be kalcio raumuo negali susitraukti. Kalcis patenka į raumens celės vidų per celės paviršiuje esančius kanaliukus. Kalcio kanalų blokuotojai užblokuoja tuos kanaliukus ir kalcis nepatenka į raumens celės vidų. Suma-

žėjus kalcio kiekiui raumenyse, raumenys atsileidžia, kraujo indas suglemba, išsiplėčia ir kraujo spaudimas krenta. Kalcio kanalų blokuotojai veikia tik kraujo indų raumenis ir sukelia labai mažai pašalinio veikimo reiškinių. Jie išplečia ir koronarinius širdies indus. Tokiu būdu pagerina širdies raumens kraujo apytaką ir stabdo angina pectoris priepuolius. Jie tinka sportą mėgstantiems. Vaistai blokuojantieji kalcio pritekėjimą į kraujo indų raumenis yra Calan, Procardia ir Cardizem.

Taip pat gana populiarūs nauji vaistai tai inkstų enzymų blokuotojai. Jie blokuoja cheminės medžiagos, angiotensino, kuris kelia kraujo spaudimo susidarymą. Jie yra geri ir efektingi vaistai. Juos vartojant mažais kiekiais pašalinio veikimo reiškinių pasitaiko mažai, bet jie yra gana brangūs. Jų yra trys: Capoten, Vasotec ir Zestril. Tiek inkstų enzymų, tiek kalcio kanalų blokuotojai nesukelia lytinės impotencijos ir nemažina libido.

Taigi, kaip matome, kraujo spaudimui mažinti vaistų pasirinkimas yra nemažas. Vieni brangesni, kiti pigesni, vieni geresni, kiti ne tokie geri, bet visi mažiau arba daugiau mažina kraujo spaudimą, taip, kad daugumoje atvejų kombinuojant vaistus kraujo spaudimas tampa sureguliuotas, bet nepagydytas. Todėl vaistų vartojimą negalima nutraukti, galima tik jų kiekį sumažinti arba padidinti pagal reikalą gydytojo priežiūroje. Todėl aukšto kraujo spaudimo gydymas yra surištas su pinigine išlaidomis ir gyvenimo būdo varžtais, bet turint galvoje, kad sveikata yra labai svarbi žmogui, tai aukšto kraujo spaudimo gydymas darosi būtinybe.

PROTOTYPE

METAL MODEL MAKERS HYD. PRESS OPERATORS BINDER DEVELOPMENT LASER OPERATORS
Clean, expanding, eastside shop has immediate openings for experienced individuals. We offer competitive wages, profit sharing A/C shop, and overtime.
OAKLEY INDUSTRIES INC.
Mt Clemens, Mich.
(313)-792-1261

(37-46)

LIETUVOS AIDAS

VALSTYBĖS LAIKRAŠTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIS LAIKRAŠTIS

„Lietuvos Aido“ įgaliotinis JAV Bronius Juodelis,
239 Brookside Lane
Willowbrook, IL 60514
Tel. (708) 986-1613

Mieli Lietuvos laisvės rėmėjai,

„Lietuvos Aido“ pirmasis numeris išėjo 1917 m. rugsėjo mėn. 6 d. Vilniuje, dar okupuotoje Lietuvoje. Jo leidimą nutraukė 1940 m. sovietinė okupacija.

Paskelbus Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atstatymą 1990 m. kovo mėn. 11 dieną, jau anksčiau demokratinio būdo išrinkus Lietuvos aukščiausiąją tarybą ir sudarius Lietuvos vyriausybę, jai buvo reikalingas laikraštis, kuris tautai duotų Lietuvos vyriausybės ir Lietuvos gyvenimo bei nepriklausomybės atstatymo darbų objektyvų vaizdą. Todėl Maskvos blokadaį slegiant, 1990 m. gegužės mėn. 8 dieną išėjo pirmasis atkurto „Lietuvos Aido“ numeris. Po trumpo laikotarpio, nors ir trūkstant būtinų priemonių, „Lietuvos Aidas“ jau leidžiamas dienraščiu, spausdinant vyriausybės įstatymus, nutarimus, duodant tikslas žinias bei kontroversines nuomones apie padėtį Lietuvoje.

„Lietuvos Aido“ skaitymas išeivijoje mums yra labai svarbus informacijos gavimui ir ryšio palaikymui su atgimstančia Lietuva. „Lietuvos Aido“ prenumeratos laisvajame pasaulyje yra ne tik materialinė, bet ir moralinė parama „Lietuvos Aido“ redakcijai ir Lietuvos Respublikos vyriausybei.

Todėl labai prašau nedelsiant užsiprenumeruoti „Lietuvos Aida“ užpildant šio laiško atkarpą su tikslu adresu ir pridedant 85 JAV dolerių čekį, rašant „Lietuvos Aidas“ vardu, metinei prenumeratai. Užpildytą atkarpą ir čekį siųsti įgaliotiniui Broniui Juodeliui aukščiau duotu adresu. „Lietuvos Aido“ prenumeratoms yra atidaryta speciali sąskaita Standard Federal Banke Chicagoje. „Lietuvos Aidas“ bus jums siunčiamas oro paštu kartą į savaitę, voke sudedant penkis numerius. Be sutrukdyimų, vokus ateina per 7 dienas.

Įgaliotinio pareigas iš „Lietuvos Aido“ redaktoriaus Sauliaus Stomos priėmiau be jokio honoraro, norėdamas prisidėti prie Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atstatymo, norėdamas padėti labai sunkią našą nešančiai Lietuvos vyriausybei, norėdamas patarnauti mieliems tautiečiams išeivijoje.

Laukdamas iš Jūsų „Lietuvos Aido“ prenumeratos, reiškiau gilią pagarbą.

Su geriausiais linkėjimais, Jūsų Bronius Juodelis
„Lietuvos Aido“ įgaliotinis

Siunčiu jums JAV \$85.00 čekį metinei „Lietuvos Aido“ prenumeratai ir prašau jį siuntinėti sekančiu adresu:

Vardas ir Pavardė

Adresas:

JAV LB Tarybos sesija Detroite

JAV LB XII Tarybos trečioji sesija įvyko š.m. spalio 5-7 d.d. Detroite, Airport Hilton viešbutyje. Sesijoje dalyvavo dauguma JAV LB Tarybos narių, apygardų pirmininkai ir krašto valdybos nariai. Sunku suprasti bendruomenininkų kandidatavimą Tarybos narių rinkimuose, kai išrinkus jie nesusgeba dalyvauti kartą į metus vykstančioje sesijoje.

Sesiją globojo ir jos techninius bei ūkinius reikalus tvarkė Michigano apygardos valdyba su pirm. Vytautu Kutkum ir jo talkininkais.

Sesijos programa buvo suplanuota trims dienoms, nors ją buvo galima atlikti per dvi dienas, pilnai išnaudojant sekmadienį, kai Krašto valdybos narių pranešimai tarybos nariams buvo iš anksto išsiųsti. Penktadienio įtraukimas į sesijos programą kai kuriems tarybos nariams, negalint pasitraukti iš darboviečių, buvo kliūtis atvykimui.

Sesijai vadovavo JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininkė Angelė Nelsienė, padedant vicepirm. Algiui Raulinaičiui, sekr. Almiui Kuolui ir nariams – Danguolei Navickienei ir Romui Nelsui. Nežinia kodėl buvo tuščias spaudos stalas.

Atlikus oficialiuosius programos punktus – himnai, invokacija, pirm. V. Kutkaus ir pirm. A. Nelsienės sveikinimai, darbotvarkės priėmimas ir buvusios sesijos protokolas, – Krašto valdybos nariai davė papildomus trumpus veiklos pranešimus bei atsakinėjo į tarybos narių klausimus.

Kontrolės komisija pranešė, kad finansai visuose išduose tvarkomi gerai.

Garbės teismo pirm. V. Kutkus pasidžiaugė, kad gyvename visi taikoje.

VEIKLOS ANALIZĖ IR GAIRĖS

Visi sesijos dalyviai buvo sugrupuoti į darbo komisas. Jų uždavinys buvo peržvelgti Krašto valdybos narių atliktus darbus, padaryti objektyvų jų vertinimą, nustatyti sekančių metų darbų gaires ir duoti rekomendacijas jų atlikimui. Tai buvo atlikta nutarimais ir rezoliucijomis, kurios buvo priimtos sesijos pilnaties posėdyje ir jas paskelbė JAV LB Tarybos prezidiumas.

Darbo komisijos grupavosi pagal Krašto valdybos veiklos sritis: religijos, švietimo, kultūros, socialinių reikalų, organizacinių reikalų, jaunimo reikalų, politinę, taip vadinamą visuomeninių reikalų ir finansų.

Nariais gausiausia buvo visuomeninių reikalų komisija, posėdžiavusi iki vėlaus vakaro, laike Michigano apygardos suruoštų vaišių. Gausi buvo ir finansų komisija, priėmusi krašto valdybos

iždo 1991 metams 217,000 dol. sąmatą. Visų krašto valdybos padalinių iždus sujungus, gavosi 840,000 dol. sąmata 1991 metams. Sumos gana kuklios dėl Lietuvos ir lietuviybės išlaikymo. Belieka tik sutelkti reikalingas lėšas.

Stipri buvo Švietimo komisija, kuri rūpinosi sėkmingesniu lituanistinių mokyklų išlaikymu. Nors ir negausi, bet darbinga buvo kultūros komisija, susirūpinusi kaip išlaikyti išeivijos kultūrines apraiškas ir globoti iš Lietuvos atvykstančius kultūrininkus bei ansamblius.

Praktiškiausia buvo socialinių reikalų komisija. Juk reikia rūpintis savo ir jau prinokusių bendruomenininkų ateitimi.

Daug rezoliucijų prirašė šauni jaunimo reikalų komisija. Jų rūpestis – Jaunimo Kongresas Pietų Amerikoje ir iš prinokusių bendruomenininkų gaunamos aukos.

Religinių reikalų komisija rūpinosi, kaip čia tuštėjančias lietuvių bažnyčias, ar jų inventorių, perkelti į Lietuvą, ko tenai daug kur trūksta.

Organizacinių reikalų komisija rūpinosi ateinančiais LB Tarybos rinkimais.

Daugiausia rezoliucijų ir išsipareigojimų Krašto valdybai prirašė politinė komisija. Krašto valdybai ir jos Washingtono įstaigai viską įvykdžius, Lietuva 1991 metais būtų nepriklausoma.

Nenuostabu, kad ir iždo sąmatos 1991 m. didžioji dalis paskirta Lietuvos reikams. Tam šiais metais aukotojai buvo labai dosnūs. Tikėkimės, kad jie bus dar dosnesni ateinančiais metais

NUO REZOLIUCIJŲ – PRIE DARBŲ

Sesijoje visą laiką dominavo Lietuvos laisvės atstatymo reikalai, nustelbdami lietuviybės išlaikymą išeivijoje. Lietuvių Bendruomenė per 40 metų pirmoje eilėje skelbė – per lietuviybės išlaikymą, Lietuvos valstybingumo ir tautos laisvės atstatymą Tėvynėje! Tą svarbą savo žodyje išryškino PLB pirm. prof. dr. Vytautas Bieliauskas, Lietuvių Fondo tarybos pirm. Stasys Baras ir Krašto valdybos pirm. dr. Antanas Razma.

Šeštadienio bankete visus linksmiai nuteikė solisto E. Mažinto dainos ir dr. P. Kisieliaus prarastos sutartinės.

Sesiją taip pat praturtino ir prezidento Aleksandro Stulginskio paroda, kurią atvežė Lituanistikos Tyrimų ir Studijų centro Chicagoje pirm. prof. dr. J. Račkauskas.

Sesija suteikė progą Bendruomenės vadovybei pažvelgti į save, į atliktus ar neatliktus darbus centruose.

Dailė Danguolė Šeputaitė-Jurgutienė prie savo mišrios technikos kūrinio "Mėnesienos tvėnkyns" iš "Atspindėjimų" serijos.

Danguolės Jurgutienės kūrinių paroda Detroite

Detroito Lietuvių Kultūros Centre ši pavasarį vyko Danguolės Šeputaitės – Jurgutienės meno paroda, suruošta Detroito Lietuvių Bendruomenės.

Danguolė Jurgutienė yra baigusi Wayne State University, studijas tęsė Oakland Community College. Ypač įdomią vietą jos kūryboje užėmė meno studijos Londono Universitete, Anglijoje. Europietiška meno interpretacija stipriai jaučiasi visoje Danguolės kūryboje, tiek kompozicijoje, tiek kolorite, paslaptimi švytėjimu sklindančių iš kiekvieno kūrinio. Jos darbai ne kartą buvo įvertinti premijomis už kūrybą aliciumi, akrylika, akvarele ir mišria technika. Tai rodo aukštą meninio profesionalumo lygį, sugebėjimą maksimaliai išnaudoti įvairias darbo technikas ir būdus.

Šioje parodoje buvo išstatyta 42 kūriniai: spalvingas "Vaizdų" ciklas sukurtas ant drobių ir "Atspindėjimų" ciklas – mišrios technikos kūriniai – ant popieriaus.

Kalbant apie Danguolės kūrybą pirmiausia reikėtų pastebėti, kad jos darbai nėra nei politizuoti, nei technokratiniai, toli prasilenkia su tokiomis meno kryptimis kaip fotorealizmas ar ultramodernistinės meno formos. Jos darbai užima tą retą vietą meno pasaulyje, kurią galėtume pavadinti sielos žvilgsniu į realybę. Pirmąpradžiai gamtos elementai apgaubti paslapties skraiste transformuojasi į fizinį gamtos jėgų pojūtį ir sukelia neišdildomą sąlyčio su gamta išpūdį.

Vidinė menininkės jėga persiduoda per kūrinį žiūrovui ir lyg užhipnotizuoja išvydus naują pasaulį, kurį

kiekvienas savyje nujautė esant, bet niekada neįsivaizdavo išraiškos galimybes. Gamta kiekvieno žmogaus sąmonėje nejučia siejasi su laisve ir negali nejausti gilaus kūrinių simbolizmo stipriai išreikšto, ypatingai darbų serijoje "Atspindėjimai". Savotiškas lyg praradimo ir netikėto atradimo jausmas lydi žvelgiant į kūrinius.

Emocionali meninė išraiška, perpinta mistikos elementais giliai įsiskverbia į sielą, sukeldama kažko artimo, gerai pažįstamo, bet neapčiuopiamo išpūdį. Kartais atrodo lyg žvilgtelėjai į kitą veidrodžio pusę ir suvokai žmoniškosios būties paslaptį, bet tai tik vizija, ir įaudrinta fantazija priverčia atsiplėšti nuo realybės ir ieškoti atsakymo sielos gelmėse.

Spalvinių kontrastų įpynimai dar labiau dramatinėja Danguolės kūrinius, apnuogindamas menininkės sielos vidinius prieštaravimus ar netgi tragizmą. Bet tai neužgožia bendros kūrinių optimistinės nuotaikos, o centruoti simboliai suteikia jiems filosofinę prasmę.

Jury komisijos ir meno

kritikai dažnai išskiria Danguolės Jurgutienės kūrinius, pabrėždami, kad jos kūryba pasižymi laisvu ritmišku spalvingumu, ypač įdomiai naudojamas spalvų sluoksniavimas, išgaunamos turingos spalvines kompozicijas. Danguolės kūryba taip pat pastoviai reprezentuojama Posner Art Gallery Detroito priemiestyje.

Lietuvių Kultūros Centre Detroite, vykusioje parodoje išstatyti du darbų ciklai "Vaizdai" ir "Atspindėjimai" gerai derinasi ir papildė vienas kitą, suteikdami parodai vienaalytiškumo, išbaigtumo ir kūrybinio brandumo išpūdį. Detroito visuomenė su dideliu susidomėjimu sutiko parodos atidarymą, buvo svečių iš Detroito meno ir meno biznio sluoksnių. Dauguma lankytojų neslėpė savo susižavėjimo ir galima drąsiai pasakyti, kad paroda turėjo didelį pasisekimą. Palinkėkime dailininkei kūrybinės sėkmės ir viliamės, kad atsiras galimybė Danguolės Jurgutienės darbus išvysti Nepriklausomoje Lietuvoje.

Giedrius Markevičius

Toronte, rugsėjo 30 d., įvyko sėkmingas rašytojos Birutės Pukelevičiūtės recitalis, kurį surengė Katalikų moterų skyrius ir "Caritas" šalpos fondas. Ta pačia proga, rugsėjo 28 d., viešnia iš Floridos atliko dar ir kito literatūros vakaro, skirtą poetui Oskarui Milašui, programą.

Skatinančiu žodžiu sesiją baigė pirm. A. Nelsienė.

Bronius Juodelis

S. Dabkaus nuotr.

Atviras laiškas kardinolui Joseph Bernardinui

Dėl šv. Jurgio parapijos bažnyčios Chicagoje uždarymo

Jūsų Eminencija,

Jūsų vizitas Lietuvoje ten buvo sutiktas su didele pagarba ir džiaugsmu. Sprendžiant iš Jūsų pasisakymų, patekusių į spaudą, atrodo, kad ir Jums toji viešnagė Lietuvoje padarė gerą įspūdį. Būdami Lietuvoje Jūs galėjote įsitikinti lietuvių tautos dvasingumu ir jos tikru, nuoširdžiu, o ne formaliu tikėjimo išpažinimu, ir prisirišimu prie katalikų Bažnyčios, savo šventovių gerbimu.

Spaudoje rašoma, kad Jūs Lietuvoje kalbėjote, kad Čikagos arkivyskupija siunčia dovaną Lietuvai iš užsidiariusios šv. Jurgio bažnyčios. Bet gi toji bažnyčia neuždaryta, o buvo uždaryta arkivyskupijos įsakymu, nežiūrint to, kad Jums buvo siųsta daug prašymų ir maldavimų tos bažnyčios neuždaryti. Ir aš siunčiau Jums du laiškus tuo reikalu (š.m. kovo 21 d. ir gegužės 21 d.). Tuose savo laiškuose argumentuotai nurodžiau, kokia didelė žala bus padaryta visai lietuvių tautai uždarius šv. Jurgio bažnyčią, kuri tapo visuotinai pripažintu lietuvių istorijos ir kultūros paminklu. Apgailėtauju, kad dėl Jūsų padėjimo kun. J. Šarauskas ignoravo parapijos tikinčiųjų garantijas, jog jie tą bažnyčią išlaikys. Jis atsisakė vesti derybas dėl tos bažnyčios pastato pardavimo lietuviams, kurie buvo pasiryžę tą pastatą globoti ir išsaugoti. Ant kun. J. Šarauskos sąžinės guli ir šv. Jurgio bažnyčios zakristijono mirtis – jis, dešimtoje dienoje po bažnyčios uždarymo, joje pasikorė.

Lietuviams nekelia pasitikėjimo kun. J. Šarauskas, nors jis paskirtas naujoms pareigoms Washingtone. Jo puikybė, savanaudiškumas, garbės troškimas, veidmainingas pataikavimas už jį aukštesniems, neapykanta ir net kerštas kai kuriems konfratrams, nusistatymas prieš Amerikos lietuvių interesus, daugeliui yra gerai žinomi. Būtų didelė nelaimė katalikų Bažnyčiai, jeigu toks žmogus ateityje taptų vyskupu, ko jis pats labai siekia.

O nepasitenkinimas dėl šv. Jurgio bažnyčios uždarymo auga. Jau net ir Australijos laikraščiuose rašoma, kad Čikagoje "naikinamos lietuvių šventovės" (Mūsų pastogė, 1990. VIII. 27), piktinamasi, kad ši šventovė pasmerkta nugriovimui (Mūsų pastogė, 1990. IX. 17). Panašūs atsiliepimai gausėja ir JAV bei Kanados lietuvių spaudoje. Jeigu tikrai Šv. Jurgio bažnyčia bus nugriauta, manau, kad šis įvykis turės platų rezonansą, kuris nebus naudingas Čikagos arkivyskupijos reputacijai, kurioje pastoracinis ir katalikų tikėjimo platinimo kantrus ir nelengvas darbas pakeičiamas bažnyčių uždarymu ir jų nugriovimu.

Daugeliui gerai žinoma, kad Bridžporto katalikų bažnyčių klebonai, suprasdami šv. Jurgio bažnyčios vertę ir jos reikšmę, siūlė šv. Jurgio bažnyčią palikti veikiančią. Ji galėjo išsilaikyti, nors jos pajamos ir išlaidos nuo parapijiečių buvo slepiamos. Tos bažnyčios uždarymu buvo suinteresuotas Jūsų padėjėjas kun. J. Šarauskas, ir jis tą savo nusistatymą įvykdė. Kun. J. Šarauskas ignoravo parapijos tikinčiųjų garantijas, jog jie tą bažnyčią išlaikys. Jis atsisakė vesti derybas dėl tos bažnyčios pastato pardavimo lietuviams, kurie buvo pasiryžę tą pastatą globoti ir išsaugoti. Ant kun. J. Šarauskos sąžinės guli ir šv. Jurgio bažnyčios zakristijono mirtis – jis, dešimtoje dienoje po bažnyčios uždarymo, joje pasikorė.

Lietuviams nekelia pasitikėjimo kun. J. Šarauskas, nors jis paskirtas naujoms pareigoms Washingtone. Jo puikybė, savanaudiškumas, garbės troškimas, veidmainingas pataikavimas už jį aukštesniems, neapykanta ir net kerštas kai kuriems konfratrams, nusistatymas prieš Amerikos lietuvių interesus, daugeliui yra gerai žinomi. Būtų didelė nelaimė katalikų Bažnyčiai, jeigu toks žmogus ateityje taptų vyskupu, ko jis pats labai siekia.

Jūsų Eminencija, Kaune Jums rodė kunigų seminarijos stovinęją labai seną, bolševikų uždarytą šv. Jurgio bažnyčią. Ji, kaip istorinis ir kultūros paminklas bus restauruota ir sugrąžinta tikintiesiems. Ačiū valdiškiems ateistams, kad jie jos nenugriovė. Prieš Jūsų išvykimą į Lietuvą Ukrainoje, Lvovo mieste katalikams buvo sugrąžinta iš jų Sovietų valdžios atimta šv. Jurgio katedra. Šitų dviejų šv. Jurgio šventovių kontekste Čikagos šv. Jurgio bažnyčios nugriovimas ir jos

vietoje automobilių stovėjimo aikštelės įrengimas gėdingai įeis į istoriją lygiai taip, kaip komunistų vyriausybės nutarimu 1931 metais gruodžio 5 dieną Maskvoje išsprogdinta Kristaus Gelbėtojo šventovė, kurios vietoje buvo įrengtas... maudymosi baseinas. Toji nuoskauda nebuvo pamiršta. Maskvoje dabar vyksta plati akcija dėl tos šventovės atstatymo jos pirminiu pavidalu.

Jūsų Eminencija, viso pasaulio lietuvių vardu prašau: imkitės priemonių, kad Čikagos šv. Jurgio bažnyčia pasiliktų nenugriauta. Dievas, matydamas lietuvių tautos nepamirštamą nuoskaudą dėl tos, beveik prieš šimtą metų pačių lietuvių pastatytos bažnyčios tragiško likimo, padarys, kad toji klaida būtų atitaisyta ir kad Čikagos šv. Jurgio bažnyčia kada nors ateityje vėl galėtų tarnauti tikinčiųjų dvasiniams poreikiams, nepriklausomai nuo jų tautybės. Kad taip bus, tai įrodo Sovietų Sąjungoje valstybinių ateistų uždarytų ir nugriautų bažnyčių atidarymai ir jų atstatymo darbai.

Su pagarba

Dr. Vytautas Skuodis
Lietuvos tikinčiųjų teisių gynimo komiteto narys

Reikia išnaudoti mūsų padėtį...

(Atkelta iš 3 psl.)

siduoti reformoms ir prieš jas kovoti.

Sovietų spauda pilna pranešimų apie privačių kooperatyvų apiplėšimus. Tai yra dar Lenino palikimas, kuris mokė, kad kapitalizmas yra bjaurus žodis, prieš kurį reikia kovoti. Ergo ir apiplėšti galima. Faktas, kad kas gauna daugiau, pažeidžia socialistinės lygybės idealą.

N.Y. Times korespondentas F. Barrington pastebėjo, kad Amerikoje yra nuodėmė ekonominiai pralaimėti. Gi Rusijoje viena iš didžiausių nuodėmių yra tapti laimėtoju. Užklaustas rusas kaip jam einasi, niekad neatsakys kad gerai, nors tai ir būtų teisybė. Jis visados atsakys – "normaliai". Beje, tas paprotys jau yra labai paplitęs ir Lietuvos jaunimo tarpe. Jiems jau visiems einasi "normaliai".

Deputatas Šmeljovas A.T. pareiškė, kad kol mes nesumazinsime žmonėse pavydo jausmą, – perestroika nepasiseks. Pavydo jausmo pavydo pastebėjo ir Gorbačiovas, pareikšdamas, kad pavydo kultūra prazūdys iniciatyvą ir riziką, tuo pačiu ir viltį į tikrą ekonominę pažangą.

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• APIPLĖŠTAS Palangos gintaro muziejus, išnešti vertingi eksponatai.

• LLL ir ją remiančios organizacijos lapkričio 5 d. atnaujinimo bado akciją reikalaujant K. Prunskienės ir jos sudaryto ministrų kabineto atsistatydinimo.

• BIRŽŲ rajono savivaldybė panaikino visas buvusias lengvatas "buvusiems". Jomis naudosis nuo šiol tik invalidai ir daugiavaikės šeimos.

• SNIEČKUJE įvyko didelis šventinis mitingas. Buves Afganistano karo dalyvis, išėjęs į gatvę su raudona vėliava perrišta juodu kaspiniu, buvo smarkiai sumuštas einančių iš šventinio mitingo dalyvių.

• BIRŽUOSE atstatyta Nepriklausomybės metais sukurta skulptoriaus R. Antinio "BIRUTĖS" skulptūra. Iškilmingas atšventinimas bus vėliau, kai sutvarkys aikštę aplink paminklą.

• DOTNUVOJE įvyko visos Lietuvos viršaičių susitikimas. Dalyvavo premjerė ministrė K. Prunskienė.

• PO LLL bandymo nuversti V. Kapsuko paminklą Vilniuje, nutrūkus Virvei jis taip ir liko nakčiai su kilpa ant kaklo. Kitą rytą paminklą demontavo. Dabar ši aikštė vadinama Rotušės aikšte.

• "UŽMIRŠTOS LIETUVOS PILYS" – paskaitų ciklas skaitomas Kauno profsajungų rūmuose.

• LIETUVOS esperantininkų sąjunga surengė tarptautinį seminarą "Esperanto kalbos dėstymo metodikos klausimai", kuriame dalyvavo virš 80 asmenų iš SSSR, Bulgarijos, P. Korėjos, Vengrijos ir kt.

• PRAEJUSIA savaitę Vilniuje gimė 151 kūdikis, įvyko 118 autoavarijų (2 žmonės žuvo, 27 sužeisti).

• VILNIUJE atidaryta ZITOS SODEIKIENĖS iš JAV tapybos ir piešinių paroda.

• ISTEIGTA Mato Slančiausko premija už tautosakos darbus. Šiemet ją įteikė vilniečiui pedagogui Dovydaičiui.

• IŠ KAUNO Karo muziejaus pavogta senovinė alebarda

• SKUODO rajone Lenkimuose vyksta paminklo Simonui Daukantui konkurso projektu paroda.

• IŠ KAUNO zoologijos sodo pavogtas šešerių mėnesių liutukas. Jis atrastas garso įrašų kooperatyvo Krygerio užmiesčio namelio rūsyje, o pavogti padėjo už 800 rublių du nepilnamečiai. Krygeris manė užsiauginti liūtą saugojanti jo turta suslėptą šiame sodo namelyje.

• VILNIUJE atidaryta fotoparoda "Susitikimas su popiežiumi".

gą.

Dešimtmečiais buvo skelbiama, kad Sovietų Sąjungai pavyko sucementuoti daugybę tautybių į funkcionuojančių politinių – ekonominę vienetą, kuriame visos tautybės turi lygias teises į tuos laimėjimus. Tokiu būdu buvo sukurta du sovietų pasauliai. Vienas buvo sovietų vadų ir tai buvo realus pasaulis su didele jėga. Antrasis pasaulis, sukurtas pasaulio žurnalistų ir diplomatų, taip pat realus, turintis potencialiai didelę jėgą. Deja, Sovietų Sąjungoje dar neišmėgintas, nors Rytų valstybėse toji jėga nuvertė net Berlyno sieną, o Lietuvoje deklaravo Nepriklausomybę!

Kaip minėjome, Vakarai, o ypatingai JAV gėdingai tyli dar vis bijodami sovietų pasaulio ir vis dar nori išgelbėti ir tam gelbėjimo procesui sutinka paaukoti milijonus kenciančių pabaltiečių.

Tikėkime, kad ir JAV vyriausybė pagaliau pamatys, kad sovietų laivas jau nebeišgelbėjamai skęsta.

Kad tą nebeužginčijamą faktą Vakarų vyriausybės kuo greičiau pamatytų mums

visiems dar reikia padėti daug pastangų. Reikia daug įtempto darbo, kantrybės ir pakantos visų Lietuvos žmonių ir taip pat ir mūsų, gyvenančių užsieniuose. Mes turime daug galimybių padėti Lietuvos vyriausybei, deja, tas galimybes mes pilnai neišnaudojame, nes nesame susitelkę vieningai politinei – ekonominei akcijai. Vadovaujantieji dar vis nesusitaria. Dar blogiau, jie vieni kitus kaltina, užuot bendrai ir darniai dirbė, o mes tylime, lyg tai padėčiai pritartume.

Valandos rimtis ir istorijos uždėtos pareigos išnaudoti mūsų padėtį pagelbėti Lietuvai, paveikiant užsienio, ypatingai JAV užsienio politiką mums palankia prasme, reikalauja iš mūsų visų – vadų ir eilinių suderinti kojas ir išlyginti gretas. Kitos tokios galimybės nebeturėsime ir dėl pražopsotos progos griaušimės amžinai mūsų ainiai mums už neišnaudotą progą niekadės nedovanos.

Dr. Antanas Butkus

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Mums rašo

SPAUDOS "LAISVĖ"
RESPUBLIKOJE

Rugp. 16 d. Dirvoje spausdintame mano laiške apie angliškaais žodžiais lietuvių kalbos terliojimą, buvo "naujadarų" paimta ir iš Vilniaus Respublikos dienraščio, tad jų informacijai pasiunčiau birželio 28 dienos "Iš kitos pusės" ir savojo rašto Xerox nuorašus.

Ir štai, ką jie padarė: "išcenzūravo" rašinį "Iš kitos pusės", nubraukė autoriaus (vm) inicialus, pasirinko keletą sakinių iš mano rašinio ir pridėjo mano vardą ir pavardę, be jokios pastabos, dienraščio 230 nr. išspausdino, tartum aš jiems tokį rašinį būčiau nusiuntęs.

Nustebęs tokiu spaudos "laisvės" supratimu, esu Respublikos vadovybei pasiuntęs laiškėlį.

Kazys Januta

Išėjimo spaudos rūpesčiai (1)

Knygų leidimo saulėleidyje

Antanas Dundzila

Knygų leidimas yra surištas su skaitytojų rinka pilna to žodžio prasme. "Imkite mane ir skaitykite", labai įžvalgiai rašė Mažvydas pirmoje lietuviškoje knygoje.

Šis reikalas kuo ne kasdien darosi vis aktualesnis išėjimui. Išėjimas, savo laiku pajėgusi išleisti Lietuvių Enciklopediją, visą eilę kitų tikrai kapitalinių veikalų, lietuviškų knygų leidimo srityje šiandien stovi ant prarajos krašto.

Mūsų knygų tiražai pasidarė menkučiai, kai kurie tik poros šimtų egzempliorių apimtys. Operuojant mažais tiražais, nebeįmanoma padengti net pačių esminių spaudos darbo išlaidų, jau nekalbant apie kitus kaštus. Tas viskas lyg sako, kad pradame pritrūkti skaitytojų. Tai, gali būti, tiesa. Spėčiau, tačiau yra ir daugiau trūkumų: trūksta ir rašytojų, trūksta platinimui pastangų ar net iniciatyvos. Leidėjai gal dar

sakys, kad trūksta mecena-
tų...

Knygų platinimas išėjimoje visada šlubavo, nes ir leidyklos ir platintojai dažnai elgdavosi tiesiog neatsakomiai. Atrodo, kad mokame parašyti, atspausdinti ir išleisti knygą. Nemokame ar nenorime lietuviškos knygos parduoti.

Kas pasidarė su mūsų skaitytojų rinka? Ši rudenį vėl pamačius mūsų periodinės spaudos pašto reikalavimus tenkinančius tiražų pranešimus, galima daryti šio-
kias tokias išvadas. Taigi, pavyzdžiui, 1990 DRAUGAS paskelbė, kad teturi tik apie 6 – 7 tūkstančius prenumeratorių, o DIRVA – apie 2.5 tūkstančio. Įskaitant kitą išėjimo periodiką, tai apytikriai galime skaičiuoti, kad, sakykime, apie 15 tūkstančių adresatų išėjimoje domisi lietuvišku raštu. Imant dėmesį, kad šeima prenumeruoja vieną laikraščio egzempliorių

(ir, tuo pačiu galėtų pirkti vieną išleistos knygos egzempliorių), o vidutiniškai skaitančiųjų šeimoje gali būti tarp vieno ir dviejų asmenų, tai išeina, kad dar tebeturime virš 20 tūkstančių (1.5x15,000=22,500) potencialių skaitytojų, galinčių lietuviškai skaityti.

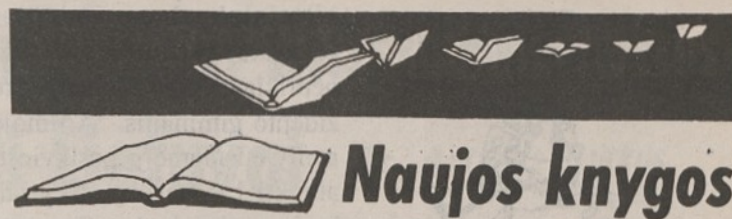
Išėjimo leidėjai teigia, kad tik apie 300 knygos egzempliorių išėjimas dabar tebeįperka. Taigi išeina, kad padalinus tą 300 egzempliorių laidą dvidešimčiai tūkstančių skaitytojų, tik trys iš dviejų šimtų perka lietuvišką knygą. (Kai kitą kartą būsite baliuje, bažnyčioje ar kokiam parengime, paskaičiuokite ten susirinkusias galvas ir pagalvokite, kiek knygų ši grupė nupirktų...)

Jei šioje aritmetikoje nupirktų knygų skaičius pasirodytų apverttinai mažas, pagalvokime, kiek angliškų knygų ta pati mūsų draugų grupė nusiperka. Taigi, statant klausimą, kuriam neturiu atsakymo: ar angliška knyga stumia lietuvišką knygą iš lietuviškųjų leidinių lentynos, ar gal iš viso tapome analfabetais, knygų neskaitytūme visuomene?

Pažvelkime į Lietuvą. Ten bent lietuvių grožinei literatūrai nereikia varžytis su angliškąja ar rusiškąja. Pavarčius anksčiau Lietuvos leidyklų išleistus katalogus, krinta į akis, kad 30,000 egzempliorių grožinės literatūros tiražas ten yra jau laikytinas dideliu. Sakykime, kad knygai subrendusios visuomenės ten gali būti apie milijonas (maždaug trečdalis) gyventojų. Dar imkime dėmesį, kad apčiuopiama tiražo dalis nueina mokykloms ir bibliotekoms – spėčiau – apie trečdalis. Dvidešimt tūkstančių padalinus iš milijono, gaunasi du pirkėjai 100-ai žmonių. Prisiminkime, kad panašus skaičiavimas išėjimui davė tarp vieno ir dviejų skaitytojų 100-ai žmonių...

Šių apytikrių (pabrėžiu: apytikrių ir, be abejo, nepilnų... šiuo metu tačiau nieko tikslesnio, pilnesnio neturime!) skaičiavimų išvada yra paprasta. Jei šie skaičiavimai nepašalina visiškai pro šalį, tai knygų pirkėjų skaičius Lietuvoje yra proporcingas knygų pirkėjų skaičiui išėjimoje! Tuomet teigti, kad išėjimoje pradeda trūkti skaitytojų, yra netikslu. Išėjimui trūksta ne skaitytojų, bet lietuvių!

Šias knygų leidimo svarstybas tęsime sekančiuose

ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ

Anastazijos Tamošaitienės kūrinių liuksusinis albumas.

• ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ. Vytautas-Aleksandras Jonynas.

Jos veiklos barai ir kūryba. Spalvotų ir juoda-balta nuotraukų liuksusinis albumas, 188 psl. . Išleido Romuva c/o A. Tamošaitis, R.R.2, Kingston, Ont. Canada K7L 5H6. Spaudė 1000 Island Publishers Ltd.

V.A. Jonynas plačiai supažindina su dail. Anastazijos gyvenimu, jos kūryba ir atsiektais laimėjimais.

Albumas vertinga dovana lietuvių tautinui menu besidomintiems. Tekstas lietuvių iš anglų kalba.

• BALTASIS BANGINIS. Herman Melville. Išvertė P. Gaučys.

Romanas. Išleido Lietuviškos knygos klubas. Knygos viršelis ir aplankas Vytauto O. Virkau. Spaudė "Draugo" spaustuvė. Kaina \$10.

• TANKĖJANTI ŠVIESA. Tomas Venclova.

Čikaga 1990. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, 7338 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629. Spaudė M. Morkūno spaustuvė.

• SAULĖGRAŽŲ TVANAS. Nijolė Jankutė.

Apsakymai. Knygos viršelis ir aplankas dail. Ados Sutkuvienės. Išleido Lietuviškos knygos klubas. Spaudė "Draugo" spaustuvė 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Kaina \$7.

LIETUVA AMERIKOS TELEVIZIJOJE

Asmenys arba organizacijos gali užsisakyti spalvotą dviejų valandų filmą rodantį lietuvių pastangas atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Demonstracijos Bostone, Vilniuje, Maskvoje. Landsbergio ir Prunskienės interviu su amerikiečių reporteriais. Senatorių diskusijos su politbiuro atstovais. Busho ir Gorbaciovo pasisakymai Lietuvos atžvilgiu.

Pabaiga Lietuvos vaizdų, žodžio ir dainų montažas. Įrengta VHS video kasetėje. Meniška paruošta, teigiamai ir plačiai aprašyta DRAUGE š.m. rugsėjo 28 d.. Kaina su persiuntimu \$35.00. Čekį su adresu siųsti: Feliksas Kontautas,

747 E. Broadway,
S. Boston, MA 02127.
Tel. (617) 268-5876

(42-45)

1990 M. KELIONĖS
NEW YORKAS – RYGA

Ten ir atgal \$795 (tik už kelionę lėktuvu), Skrydžiai tiesiai į Rygą iš JFK per Helsinkį. Oro linija – FINNAIR. Skrydžiai kiekvieną trečiadienį ir šeštadienį. Specialios kainos nuo 1990 spalio 1 iki 1991 kovo 31. \$16. "U.S. taxes" nepriskaičiuota.

KELEIVIAI SU IŠKVIETIMAIŠ

Baltic Tours siūlo specialias lėktuvo kainas keleiviams, vykstantiems su asmeniškais iškvietais. Kvietėjas jus pasitiks Rygoje. Jei reikės parūpinsime transportaciją.

LANKANTIS LIETUVOJE

Už žemas kainas galite apsistoti Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos viešbučiuose vienai arba dviem savaitėm.

HELSINKIS

Grįžtant, oro linijų kelias reikalauja vieną naktį praleisti Helsinkyje. Susisiekimas, pusryčiai, apgyvendinimas – keturių žvaigždžių Vaakuna viešbutyje; \$75 asmeniui dviese viename kambaryje. Atskiras kambarys \$109.

KELIONĖS SU PALYDOVAIS

ŠV. KALĖDOS IR NAUJI METAI LIETUVOJE

15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje, Finnair linija
Kelionė Nr. 1225 gruodžio 22 – sausio 5, 1991
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,999.00 iš Chicagos

NAUJI METAI LIETUVOJE – 15 dienų kelionė

12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija
Kelionė Nr. 1280 gruodžio 29 – sausio 12, 1991
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,999.00 iš Chicagos

Smulkesnėms informacijoms ir brošiūrai kreipkitės adresu:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA, 02164
Tel. 617 965 - 8080 Fax 617 332 - 7781

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIO apdraudos įstaigą – 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti (216) 442-6810.

„Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi“...

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos žinios

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas dr. Povilas Švarcas ir vice-pirmininkė Rūta Sakienė dalyvavo Lietuvių Tautininkų Sąjungos suvažiavime, įvykusiame Vilniuje. Su džiaugsmu ir pasididžiavimu galime pranešti, kad atsikūrusi Sąjunga yra gajai organizacija su daug žadančia ateitimi. Ji turi savo įstatus, veiklos programą, centro valdybą, skyrius ir atstovus Aukščiausioje Taryboje.

Vilniaus suvažiavime Lietuvių Tautinės Sąjungos

pirmininku buvo išrinktas Rimantas Smetona, buvusio nepriklausomos Lietuvos prezidento giminaitis. Artimoje ateityje žadame jį pasikviesti atvykti į Ameriką. Skyriai, kurie norėtų, kad p. Smetona juos aplankytų, prašomi iš anksto susisiekti su Sąjungos valdyba.

Lietuvoje buvusioms politinėms partijoms grąžinama jų nuosavybė. Turintys kokių nors dokumentų ar kitų įrodymų apie turėtas tautininkų organizacijos nuosavybes, prašomi susisiekti su Sąjungos valdyba.

Atsikūrusi Lietuvių Tautininkų Sąjunga Lietuvoje yra reikalinga mūsų paramos, todėl labai svarbu, kad mūsų skyriai rūpestingai atsisikaitytų su Sąjungos valdybos išdininku. Prašome atsiųsti nario mokesčių ir Sąjungos valdybai priklausančio pramogų pelno nuošimčio sumas.

Skyriai prašomi Sąjungos valdybai pranešti dabartinių savo valdybų narių pavardes bei adresus, kad galėtumėm palaikyti reikiamą ryšį.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Amžius ir taip toliau...

Savo draugo Florijono nuotaiką galiu lengvai atpažinti iš jo fizionomijos. Bet šiuo kartu jo veidas buvo lyg Egipto sfinksas. Tik pačiame lūpų kraštelyje išsijūrėjau lyg ir silpną šypsenėlę. Ilgai nieko nesakė, bet iš jo judesių mačiau, kad kažkokios mintys jam neduoda ramybės. Neperilgai laukus, sako:

– Ar skaitai Dirvą?

– Kas tau? Ar tu drygnių apsiėdei? Taip Lietuvoje sakydavo. Aš netik skaitau, bet ir rašau.

– Na, dėl rašymo kita istorija. Bet ar tu matei savo fotkę Dirvoje? Žinoma, kad matei. Pirmiausia tau ir krito į akį. Tai, kaip. Matei?

– Mačiau.

– Na ir kaip? Patiko?

– Hm, hm, hm.... – tik tiek galėjau atsakyti.

– Nemanau, kad į kokius gražių vyrų konkursus pasinešei. Bet turi pripažinti, kad fotografai labai negailestingi. Rodo tave kaip esi. Ne taip kaip norėtum atrodyti.

Čia Florijonas pagamino tokią mefistofiską šypseną, kurios dar nebuvau matęs.

– Florijonai, išgertum kokią čierkelę, gal tau protas prablaivėtų.

Bet Florijonas buvo tvirtas ir nesidavė pasukamas į jokus pokalbių šunkelius.

– Matau iš tavo povyzos, kad norėtum save gražesni pamatyti, bet... Jei galėtum fotografo aparatą kokį dešimtmetį, o gal ir dar daugiau, atgal atsuktum. – Florijonas buvo negailestingas, kaip fotografai.

– Spaudos kaltė. Blogai atspausdino. – Dar bandžiau griebtis už paskutinio šiaudo – gerokai papykęs, sakau: – o tu, ar dažnai žvilgtelėjai į veidrodį?

– Senai jau nustojau žiūrėti. Išmesčiau visus veidrodžius iš namų, bet žmonelei reikalingi. O kalbant apie žmones ir moterėles. Pastebėjai, kaip jos sugeba su gamtos niekšybėmis kovoti? Apsitepa brangiomis košėmis, lyg indijonai. Gal net daugiau. Prikabina dirbtinas blakstienas. Padažo lūpas ir skruostus. Paryškina antakius. O jeigu kliudo tai visai išpeša ir kitus išsipiešia. Suspaudžia ko nereikia ir prideda ten, kur reikia. Nusidažo plaukus. Jei trūksta, prideda. Nagelius nudažo, o jeigu vienas kitas nulūžo, prideda plastikinius. Akių spalva neatraktyvi? Prideda plastikines spalvas. Kokios nori? Tamsi, šviesi, žalia, mėlyna. Aprėdalai čia taip pat turi didelę reikšmę. Suknelė pritaikinta prie akių spalvos, batukai prie suknelės. Čia tokia strategija išvystyta, kad ir Amerikos generolų štabas su

visais savo patarėjais nesugebėtų tokios ofenzyvios suplanuoti.

Florijonas sustojo, kad atsikvėpti. Panaudojęs tą progą įsiterpiau.

– Tai, ką tu manai? Ar aš turiu plaukus ir nagus dažyti? O gal dirbtinas blakstienas prikabinti?

– Nevapaliok. Nagų nevažyk. Kas gi juos mato? Bet vieną kitą patarimą galėčiau duoti. Gera pavaizdinti fotografus, kad tave tik iš gerosios pusės fotografuotų. Bet kur tavo geroji pusė?

Man pradėjo nepatikti Florijono postringavimai. Tad beveik piktai sakau:

– O kokia tavo geroji pusė?

– Geras klausimas. Mano geroji pusė yra dešinė. Anais laikais, kai dar meile užsiiminėjau, sėsdavau mergaitę iš kairės. Kodėl? Todėl, kad esu dešinys. Mano kairė ranka tik šiaip sau dėl simetrijos. Su ja nekažin ką galiu daryti. Tad kai mergaitė dešinėje mano pusėje, tai mano dešinioji ranka gali išvystyti visus meiliškus veik-

Vladas Vijeikis

mus. Supratai?

– Supratau. Kaip nesuprasi, jeigu ir aš dešinysis. Tik tokie toli siekiantys pramatymai tuo laiku nebuvo mano apskaičiavimuose. Florijonai, tu velnio vaike, gražiai ir aiškiai daug dalykų man išaiškina. Bet dėl mano fotkės Dirvoje galėtum bent kiek geresnį žodelį tarti.

– Žodeliai nieko nepadės. Nei jokie tavo amžiaus liudijimai. Svarbiausia, kaip tu jautiesi. Tavo jausmai, tavo amžius. Kiek tau metų? – šūktelėjo Florijonas.

– Pradėkime nuo tavęs. Kiek tau?

– Aš lyg būčiau dvidešimties!

– O aš, devyniolikos! – nenorėjau nusileisti Florijonui.

– Tad ko mes čia sėdime? Eikime, kur nors, kur jaunystė, daina, vynas ir kiti jaunystės atributai.

Mudu pakilome žygiui, bet tarpduryje sutikome Florijonienę. Tad grįžome atgal. Užteko vieno žvilgsnio atstatyti mus į tikrąją padėtį.

Premijų šventė ir koncertas

Lietuvių Rašytojų Draugija kasmet skiria premiją už praėjusiais metais išleistą geriausią literatūrinę knygą.

Įvertinti 1989 metais išleistas grožines knygas buvo sudaryta jury komisija iš Chicagoje gyvenančių rašytojų: pirmininkas Česlovas Grincevičius, sekretorė Danutė Bindokienė, nariai: Kazys Bradūnas, Aušra Liulevičienė, Nijolė Užubalienė. Komisija posėdžiavo š.m. spalio 5 ir premiją balsų dauguma paskyrė Editai Nazaraitei už jos poezijos knygą "Mechaninė poezija". Ji taip pat yra ir dailininkė, ir publicistė.

Jau susidarė tradicija, kad skiriama ir anksti mirusio rašytojo Aloyzo Barono vardo novelės premija, atrenkama konkurso keliu. Šiemet sueina 10 metų nuo šio rašytojo mirties. Konkursui dar siunčiamos novelės. Jų bus apie 10. Vertinimo komisija sudaroma iš New Yorko aplinkoje gyvenančių rašytojų bei literatūros kritikų.

Ši premijų šventė rengiama lapkričio 17 Kultūros Židinyje Brooklyne, N.Y. Į šventę iš Toronto atvyksta šių metų laureatė Edita Nazaraite ir jai bus įteikta 2000 dol. premija. Premijos mecenatas – Lietuvių Fondas. Aloyzo Barono vardo novelės konkurso laimėtojas bus paskelbtas tame literatūros vakare. Premija 500 dol. Jos mecenatas dr. Adolfas Šliažas iš Chicagos.

Šventėje dalyvauja ir poetas Kazys Bradūnas, daugel

premių laureatas. Atvyksta iš Chicagos.

Jau tradicija virto, kad į tokias literatūros šventes įjungiami lietuvių kompozitorių dainos, išaugusios iš lietuvių poetų eilėraščių. Tokia literatūros švenčių solistė ir yra Gina Čapkauskienė, kuri tikrai savo dainavimu yra papuošusi bene daugiausia literatūros vakarų bei švenčių. Ji atvyksta iš Montrealio. Ją pianu palydi žymus pianistas, lietuvių draugas William Smiddy.

Po koncerto bus kavutė, pokalbiai su rašytojais ir svečiais. Šventę rengia Lietuvių Rašytojų Draugija, kuri pratęsia nepriklausomoje Lietuvoje buvusią tradiciją – rengti literatūros šventes ir skirti premijas. Ir jos skiriama premija yra simbolinė nepriklausomos Lietuvos valstybinė premija, kuri buvo pati didžiausia – 5000 litų. Ir dabar ši Lietuvių Rašytojų Draugijos premija laikoma pačia didžiausia ir svarbiausia.

(p.j.)

• DR. JURGIS IR ALDONA VENK, Toledo, Oh., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 100 dol. su pastaba: "Remsim Dirvą kol būsim gyvi". Ačiū.

• EUGENIJA BULOTIENĖ, Detroit, užprenumeravo Dirvą dviem skaitytojams į Suvalkus A. Nievuliui ir A. Sitarskienei. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame mecenatėi.

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmdieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Juozas Milkonis
Realtor, Notary Public

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

NAUJAS KOMPIUTERIO RYŠYS SU LIETUVA

International Information Group In Support Of The Baltic States – BALT-L NETWORK lapkričio 10 d., per Edvardą Klimą Clevelande, užmezgė tiesioginį 'kompiuterio su kompiuteriu per modemą' ryšį su Lietuva, tuo užtikrinant galimybę neribotai informacijai viso pasaulio kompiuterių tinkle.

Vienas 'modem' kainuoja \$90. Įpakuotas dydis yra 15"x8"x4", tad lengvai talpinamas į lagaminą.

Norį ir gali talkinti šiam projektui lėšomis ar nugarbenimu į Lietuvą, prašomi kreiptis į Vyta Maciūną: Lithuanian Communications Center • 2715 E. Allegheny Avenue • Philadelphia, PA 19115. Tel. 215 / 739-9353

Čekius rašyti LITHUANIAN COMMUNICATIONS CENTER, pažymint "Projektas - INFORMATIKA".

Linkėtina, kad šis projektas būtų neatidėliojant išplėstas taip, kad Lietuva turėtų pakankamai užtikrintų informacijos pagrindinių centrų, galinčių nesutrukdomai operuoti tarptautiniame kompiuterių tinkle.

(ek)

• **TAUTYBIŲ FESTIVALIS**, remiamas dienraščio the Plain Dealer, įvyks penktadienį, lapkričio 30 d. 7:30 v.v.. Palace Theatre, Clevelande. Tai jau antrasis tarptautinis 16 tautų pasirodymas, kurio pelnas skiriamas tautybių Centrai paremti. Programoje tarp kitų tautų dalyvauja ir lietuvių Grandinės šokėjai.

Bilietai po 10 dol.. Pensininkams 8 dol. gaunami skambinant Ticketron 771-1007. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 241-6000.

PARENGIMAI

• **LAPKRIČIO 18, 12 val.** Clevelando Lietuvių Namuose Ohio Lietuvių Bendruomenės Apygardos suvažiavimas.

• **GRUODŽIO 1**, Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.

• **GRUODŽIO 1**, "Medus", populiarios muzikos vienetas iš Lietuvos, koncertuos Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia sporto klubas "Zaibas".

• **GRUODŽIO 24, 9:30 val.** bendros Kučios Šv. Jurgio parapijos salėje.

1991:

• **VASARIO 9**, Pilėnų Tn. skautų tradicinis "Blynų balius". Rengia Pilėnų Tn. skautų tėvų komitetas.

• **KOVO 17**, Skautijos rengiama Kaziuko Mugė.

• **GEGUŽES 5**, Lietuvos Valstybinės Operos solistų Virgilijaus NOREIKO ir Irenos MILKEVIČIŲTĖS koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia Lietuvių Fondas, talkinant LB Clevelando apylinkės valdybai.

• **DR. ALFONSAS KISIELIUS**, Sidney, Oh., sveikindamas Dirvą 75 m. sukakties proga, pridėjo auką 35 dol. Ačiū už auką ir sveikinimą.

APARTMENT FOR RENT

LAKE SHORE – 185 St. Area. Large, modern, 1 bedroom apt. Appliances, air cond., carpeted. Garage incl., Quiet bldg.. Lease \$350 Per Month.

Praeitą savaitgalį Clevelande įvykusio Balford direktorių suvažiavimo dalyviai. Sėdi iš kairės: G. Dedenienė, G. Aukštuolienė, D. Bobelienė, P. Budnikas, kun. G. Kijauskas, pirm. M. Rudienė, suvažiavimą atidaręs Clevelando skyriaus pirm. V. Apanius, O. Jokūbaitienė ir K. Cepaitis.
V. Bacevičiaus nuotr.

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

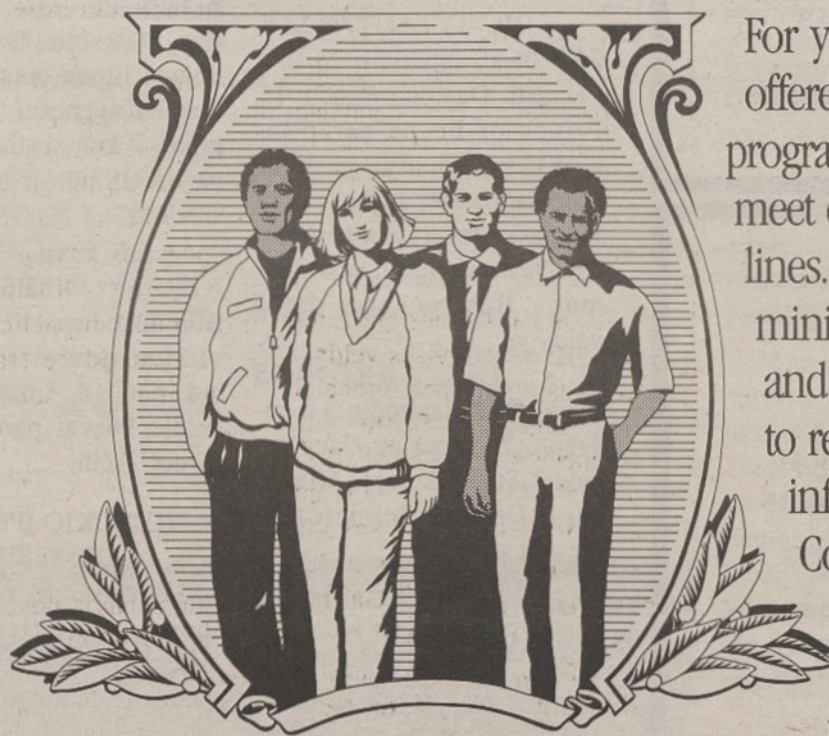
2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

Guess which bank can lower your cost of borrowing?

For years, Ameritrust has offered a special loan program for people who meet certain income guidelines. There are low minimum loan amounts and you can take longer to repay. For more information about a Community Financial Services Loan, ask at the Ameritrust office in your neighborhood.

Ameritrust
Service you can bank on.

©1990 Ameritrust Company National Association

Member FDIC

DIRVA

• **DIRVOS** Deimantiniam Jubiliejui rengti komitetas praneša visiems lietuviškos spaudos skaitytojams, kad **DIRVAI** paremti vajus tebevyksta ir baigsis tik šių metų gale.

• **J. LAUČKA**, net du kartus per "Voice of America" kalbėjo apie **DIRVOS** reikšmę išeivijoje. **DIRVOS** Deimantiniam Jubiliejui rengti komitetas p. J. Laučkaiti nuoširdžiai dėkoja.

• **BALYS KLOVAS**, Beverly Shores, Ind. atnau-

jindamas **Dirvos** prenumeratą pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• **STASYS DALIUS**, Hamilton, Ont., atnaujindamas **Dirvos** prenumeratą, pridėjo auką 25 dol., linkėdamas, kad **Dirva** dar ilgus metus šviestų ir spindėtų tautinės linkmės kelyje nepavargdama, pasipuošusi lietuvišku žodžiu gaivintų mus visus po platųjį pasaulį.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **ALDONA RIMIENĖ**, Chicagoje, sveikindama **Dirvą** 75 metų sukakties proga,

pridėjo auką 75 dol. Ačiū už auką ir sveikinimą.

• **DR. ANTANAS IR HALINA MILAKNIAI**, Santa Monica, Ca., sveikindami **Dirvą** 75 metų sukakties proga, atsiuntė auką 100 dol. laikraščiui paremti. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **A. VENSUS**, Vliko atstovas Paryžiuje, daug padėjęs Lietuvos bylai Europos parlamente, turėdamas gerus asmeniiskus ryšius su krikščionių demokratų sąjūdžiu Europoje, dalyvavaudamas Vliko seime Clevelande, susitiko su senu bičiuliu iš Paryžiaus pokario metų V. Gedgaudu ir paliko nuo savęs ir žmonos Birutės **Dirvai** auką 100 dol. Birutė Venskuvienė yra prancūziškos Eltos laidos redaktorė. **Dirva** nuoširdžiai dėkoja jiems už auką ir atsiunčiamas iš Paryžiaus informacijas.

• **LB CAPE COD APYLINKĖS VALDYBA** per išd. Ireną Jansonienę, atsiuntė **Dirvai** paremti 50 dol. Su linkėjimais sekmės kilniame darbe.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **J. VANAGAIČIO ŠAULIŲ KUOPA** So. Bostone, Ma., per išd. J. Bajerčienę, atsiuntė **Dirvai** paremti 25 dol. Ačiū.

• **VLADAS ŠNIOLIS**, buvęs clevelandietis, **Dirvos** skaitytojas ir didelis rėmėjas, paskutiniu laiku gyvenęs Floridoje, mirė sulaukęs 78 m. amžiaus. Iš Clevelando į laidotuves nuvyko dr. V. Stankus. Plačiau apie vėlionį kitame **Dirvos** numeryje.

• **DR. VYTAUTAS MAJAUSKAS** lapkričio 26 d. 1 val. p.p. Daytona Beach, Fl. Prince of Peace parapijos mokykloje skaitys paskaitą apie storosios žarnos vėžį. Po paskaitos įvyks trumpas **LB Daytona Beach** susirinkimas. Bus renkama nauja valdyba.

• **INŽ. BRONIUS SNARSKIS** lapkričio 3 d. atšventė 75 metų amžiaus sukaktį. Susirinko apie 60 svečių iš Daytona Beach ir tolimesnių vietovių.

Sukaktuvininkas su žmona Regina šia proga padidino savo įnašą Lietuvos Fonde.

• **E. RIBOKIENĖ**, **Dirvos** bendradarbė Brocktone, Mass., išaudusi tautiniais raštais juostą, su įrašu "Sveikiname **Dirvą** 75 m. sukaktį švenčiant. Sekmės Redaktoriams", atsiuntė **Dirvai**, su nuoširdžiausiais sveikinimais ir linkėjimais, švenčiant deimantinę **Dirvos** sukaktį. **Dirvą** ji su džiaugsmu sutinkanti ir su malonumu skaitanti.

Ačiū už juostą ir linkėjimus.

• **DAIL. RAMUNĖS KMIELIAUSKAITĖS** akvarelės darbų paroda atidaroma lapkričio 14 d. 7:30 v.v. Čiur

Landsbergio viešnagė Londone

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis šią savaitę susitiko su Anglijos Premjere Margaret Thatcher.

Landsbergį į Londoną atlydėjo žmona Gražina, keli asistentai bei Aukščiausiosios Tarybos deputatai. Trijų dienų vizito metu, Landsbergis suėjo su Anglijos valdžios atstovais, žurnalais, kultūrininkais ir vietiniais lietuivais.

Pirmadienį Landsbergis susitiko su Anglijos spaudos atstovais, pietavo su žymiu klasikiniu pianistu Vladimiru Aškenaziu, aplankė muzikos kolegiją ir dalyvavo kaip garbės svečias Anglijos kamerinio orkestro Mozarto koncertinėje programoje, diriguojant Yehudi Menuhin.

Antradienio rytą Landsbergis pusryčiavo su parlamentarais David Atkinson ir

lionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje. Lankymas: lapkričio 14-17 d.d. ir lapkričio 23, 24, 25 d.d., penktadieniais 7-9 v.v., šeštadieniais ir sekmadieniais 12-9 v.v.

Visuomenė kviečiama atsilankyti ir susipažinti su dailininke ir jos iškilia kūryba.

• **FELIKSAS KONTAUTAS**, So. Boston, Ma., **Dirvai** paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• **LIUDAS IR ELENA DOVYDĖNAI**, Lenox, Ma., atsiuntė **Dirvai** auką 30 dol. su laiškeliu: "Gerb. Redaktoriai, Aukštinio **Dirvos** jubilėjaus ilgam amžiui ir derlingai Knygnešių Tautos kūrybai, – keli skatikai". Ačiū už linkėjimus ir tuos "kelis skatikus".

• **LB PHILADELPHIOS APYLINKĖS VALDYBA**, dėkodama už apylinkės veiklos aprašymų spausdinimą, per išd. Liną Kučą atsiuntė **Dirvai** paremti auką 50 dol. Ačiū.

VIDECKIO IPĖDINIŲ DĖMESIUI

Prieš šešeris metus Kalifornijoje mirė Hyman Lewis Videcki (Vedeckis?) nepalikdamas testamentą, nei žinomų giminių. Apie jį žinoma, kad buvo gimęs Lietuvoje 1896 metais ir kad jo tėvas buvo Yochel (Jokūbas?) Videcki.

Jei iki 1991 m. gegužės 28 d. nebus rastas ipėdinių, tai 34,000 dolerių palikimas galutinai bus perleistas Kalifornijos valstijos išdui.

Ipėdiniai ar apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York, N.Y. 10024

tada aplankęs Lietuvos pasiuntinį Londone – Vincą Balicką, vyko pas Margaret Thatcher į jos rezidenciją, 10 Downing Street, pokalbiui apie Lietuvos politinę padėtį. Vakare Lietuvių namuose vietiniai lietuviai pirm. Landsbergiui surengė priėmimą.

Trečiadienį, po rytinių mišių Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje ir pašnekėsio su parapijos klebonu kun. Jonu Sakevičiu ir vikaru kun. Ričardu Repšiu, Landsbergis važiuoja į Parlamentą susitikti su opozicinės Darbininkų partijos lyderiu Neil Kinnock ir su Liberalinės demokratų partijos lyderiu Paddy Ashdown.

Po pietų numatytas su parlamentarais ir Lordų rūmų atstovais posėdis, kuriam vadovaus lordas Ennals, taip pat rengias vakare Landsbergio garbei iškilmingą vakarienę.

Pirm. Landsbergis išvyks ta iš Anglijos ketvirtadienį. (LIC)

DĖKOJAME

Dėkojame mieliesiems kolegoms, draugams, taip gausiai atsiliepusiems ir savo dalyvavimu pagerbusiems Mečio 80-jį gimtadienį.

Dėkojame, tarytum dailininkams, nutapiusiems "miečio Mečio" portretą, (keletą tirštesnių brūkšnių uždėjusiems): Jonui Jurkūnui, Vidai Jonušienei, Vidai Momkutei, Matildai Marcinkienei, Antanui Juodvalkiui, dr. Leonui Kriaučeliūnui, Juozui Žygui, Stasiui Briedžiui, Petručiui Buchui, dr. M. Martinez, Gediminui Biskiui. Dėkojame sveikinusiems "iš toliau": Vytautui ir Stefai Gedgaudams, Vytautui Aleksandrūnui, Brantų šeimai, F. Braunienei, S. Valiukėnaitei, Elena ir Jonui Budnikams, Elena ir Mečiui Treiniam, Martai ir Vytautui Račkauskams ir kitiems.

Dėkojame už suteiktą Mečiui dar vieno diplomo. Išskirtina padėka kiekvienam ai savo parašu tą diplomą patvirtinusiems!

Dėkojame visiems-oms už bendrą dovaną. Ji sudarė mudviem didelį malonumą ir pasididžiavimą, paremiant truputį jaunesnę už Mečį **Dirvą** ir Lithuanian Mercy Lift. **Dirva** jau keturiasdešimt metų mus lanko, o jau eilę metų ji lanko ir mūsų vaikus, jiems pasimokant prenumeratą... Lithuanian Mercy Lift, darnus vienetas pagalbos Lietuvai. Jo vadovybėje gražiai dirba eilė mūsų draugų, jaunųjų kolegų-ų. Nuoširdi padėka kiekvienam ir visiems-oms!

Eleonora, Mečys
Valiukėnai

A. A.

SOFIJAI NARBUTIENEI

mirus, jos dukrai, mūsų mielai pusseserei ŽIBUTEI KLIMIENEI ir jos vyrui PETRUI reiškiamo giliausią užuojautą.

Genė ir Rimvydas Rimkai
Vilija ir Vytas Marchertai

A. A.

POVILUI MOTIEJŪNUI

mirus, sūnums čiurlioniečiui MINDAUGUI su šeima ir anksčiau ansamblyje dalyvavusiems VAIDEVUČIUI ir ALGIUI su šeimomis, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Čiurlionio Ansamblis

A. A.

POVILUI MOTIEJŪNUI

mirus, sūnums MINDAUGUI, VAIDEVUČIUI ir ALGIUI ir jų šeimoms reiškiamo giliausią užuojautą

Cleveland Vyrų Oktetas

A. A.

POVILUI MOTIEJŪNUI

mirus, sūnums MINDAUGUI, VAIDEVUČIUI ir ALGIUI ir jų šeimoms reiškiamo užuojautą

Gražina, Raimundas ir
Petras Kudukiai